

**Uchwała Nr LII/18/2014
Rady Miejskiej w Cieszanowie
z dnia 30 kwietnia 2014**

w sprawie : przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.

Działając na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym(tekst jednolity Dz.U. z 2013 r.,poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 17 ust.1 pkt 1, art.110 ust.1,4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.182 z późn.zm.)

**Rada Miejska w Cieszanowie
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 w treści stanowiącej załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Cieszanowie, a nadzór nad jej wykonaniem powierza się Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1-01-2014 r.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LII/18/2013
Rady Miejskiej w Cieszanowie
z dnia 30 kwietnia 2014 r.



**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH NA LATA 2014 - 2020**

SPIS TREŚCI

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY CIESZANÓW.4

1.1 Cel i proces tworzenia strategii.....	4
1.2 Podstawy prawne opracowania strategii	5

II.CHARAKTERYSTYKA GMINY CIESZANÓW.....6

2.1 Położenie geograficzne.....	7
2.2 Demografia.....	9
2.3 Gospodarka- aktywność gospodarcza, trendy gospodarcze.....	11
2.3.1 Turystyka i zabytki.....	11
2.3.2 Gospodarka rolna i działalność gospodarcza małych i średnich firm	11
2.4. Infrastruktura społeczna.....	15
2.4.1. System pomocy społecznej.....	15
2.4.2. Powiatowy Urząd Pracy.....	25
2.4.3. Policja	30
2.4.4. Oświata i kultura.....	34
2.4.5. Organizacje pozarządowe.....	37

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....40

3.1. Analiza warunków życia i problemów mieszkańców gminy na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego.....	40
3.1.1 Charakterystyka grupy badawczej i przebieg badań.....	40
3.1.2 Ocena warunków życia w gminie Cieszanów a wybrane właściwości socjodemograficzne respondentów.	42
3.1.3 Analiza problemów społecznych a wybrane właściwości socjodemograficzne respondentów.	54
3.2. Analiza SWOT.....	67

IV.KIERUNKI ROZWOJU GMINY70

4.1 Wizja rozwoju społecznego gminy Cieszanów.....	70
4.2 Cele główne i szczegółowe	70
4.3 Zarządzanie realizacją strategii.....	76
4.3.1 System zarządzania realizacją strategii.....	76
4.3.2 Monitoring strategii.....	77
4.3.3 System aktualizacji strategii.....	78

4.3.4 Cechy programów .	78
4.3.5 Wskaźniki monitoringu stopnia realizacji strategii.....	80
Spis map.....	81
Spis tabel.....	81
Spis wykresów	81
Załącznik nr 1.Kwestionariusz ankiety.....	83

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY CIESZANÓW

1.1. Cel i proces tworzenia strategii

Priorytet wypracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.): „ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, planistycznym, który został zaktualizowany poprzez wnikliwą analizę problemów i potrzeb społecznych mieszkańców gminy, co stanowiło bazę do określenia zakresu celów i działań w latach 2014-2020. Z uwagi na duży potencjał wiedzy i doświadczenia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, aktualizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zajął się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie. Pracownicy socjalni przystępując do diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Cieszanów korzystali z wielu informacji uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy, Posterunku Policji w Cieszanowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie oraz placówek oświaty i kultury. Aby trafnie określić cele i zadania do zrealizowania strategii potrzebna była współpraca całej społeczności gminnej, dlatego w celu wyodrębnienia aktualnych problemów społecznych w kwietniu 2013 r. przeprowadzono badania ankietowe. Ankieta miała zbadać poziom zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie Cieszanów, a także określić główne problemy, z jakimi borykają się jej mieszkańcy. Ponadto w wypracowaniu strategii wykorzystano analizę SWOT polegającą na identyfikacji słabych i mocnych stron gminy oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadzącą do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu.

Cel wypracowanej strategii wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2006-2020 :

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

„Gmina Cieszanów powinna stać się obszarem zrównoważonego rozwoju integrującym cele społeczne, gospodarcze i zapewniającym wzrost dochodów poziomu życia ludności.”

Proces aktualizacji dokumentu składał się z następujących etapów:

- ✓ organizacja procesu planowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – **styczeń 2013 r.**
- ✓ diagnoza sytuacji społecznej gminy Cieszanów- **marzec –kwiecień 2013 r.**
- ✓ planowanie działań – **maj 2013 r.**
- ✓ opracowanie dokumentu – **czerwiec – grudzień 2013 r.**

1.2.Podstawy prawne opracowania strategii

Głównym aktem prawnym będącym podstawą opracowania strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej /t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm. /, która w katalogu zadań obowiązkowych gminy wymienia „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych”. Powołana na wstępie ustawa określa, jakie dziedziny życia społecznego a także problemy powinny być objęte strategią. Złożoność zadań obejmujących nie tylko sferę pomocy społecznej powoduje, że przy tworzeniu dokumentu niezbędna jest znajomość poniższych przepisów:

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.).

Niniejsze dokumenty korelują z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym:

- Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Cieszanów na lata 2006-2020, która jako cel główny (misję) przyjmuje założenie „Gmina Cieszanów winna stać się obszarem zrównoważonego rozwoju integrującym cele społeczne, gospodarcze i zapewniającym wzrost dochodów poziomu życia ludności”,
- Strategią Rozwoju Gminy Lubaczów na lata 2007-2015,
- Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007- 2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,

a także dokumentami operacyjnymi sformułowanymi pod kątem wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania:

- Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007-2013,
- Narodową Strategią Spójności na lata 2007-2013,
- Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- Strategią Lizbońską.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY CIESZANÓW

W części diagnostycznej zawarte są podstawowe informacje o gminie, strategiczne kierunki rozwoju, system pomocy społecznej, źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja oraz opis kapitału społecznego. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie przeprowadzonych w tym celu ankiet w środowisku lokalnym.

2.1. Położenie geograficzne

Gmina Cieszanów położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w powiecie lubaczowskim, woj. podkarpackim. Od wschodu graniczy z gminą Horyniec, z gminą Lubaczów od południa, od zachodu z gminą Oleszyce, Stary Dzików i Obsza (woj. lubelskie), od północy z gminą Narol. Pod względem terytorialnym gmina należy do średnich, zajmuje powierzchnię 21,935 ha. Gmina ma charakter miejsko-wiejski, w jej skład, oprócz miasta Cieszanów, wchodzi 11 sołectw, 1 podsołectwo oraz 2 osiedla: Chotylub, Dąbrówka, Dachnów, Folwarki, Gorajec, Kowalówka, Niemstów, Nowe Sioło, Nowy Lubliniec, Stary Lubliniec, Żuków, Doliny, Osiedle Nowe Sioło, Osiedle Stary Lubliniec. Podział taki wynika z woli mieszkańców, naturalnych uwarunkowań przestrzennych oraz istniejących więzi społeczno-ekonomicznych.

Przez teren gminy Cieszanów przebiega trasa łącząca dwa przejścia graniczne z Ukrainą: Hrebenne i Korczowa. W Cieszanowie krzyżują się drogi prowadzące w kierunku południowym do Rzeszowa i Przemyśla, północnym w kierunku Tomaszowa Lubelskiego, Zamościa i dalej do Lublina oraz zachodnim wiodące do Stalowej Woli i Kielc.

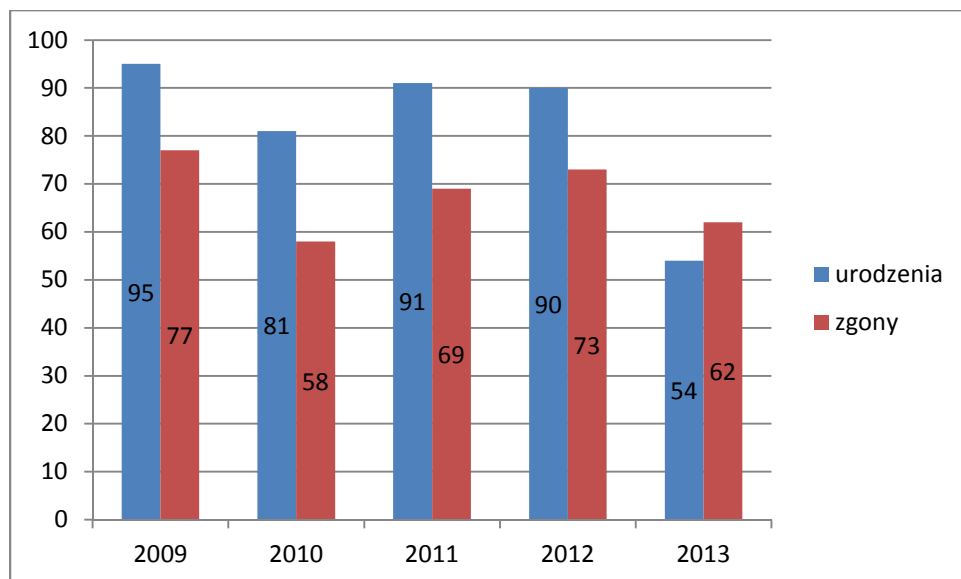
Mapa 1. Mapa woj. podkarpackiego



2.2. Demografia

Na terenie gminy Cieszanów mieszkają 7762 osoby (stan na dzień 31.12.2013 r.), z czego 49,82 % stanowią kobiety (3867 osób), a 50,18 % mężczyźni (3895 osób). Ludność miejska stanowi 26,63 % (2067 osób), ludność wiejska zaś 73,37 % (5695 osób). Gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 35,65 osób/km².

Wykres 1. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2009-2013 r.



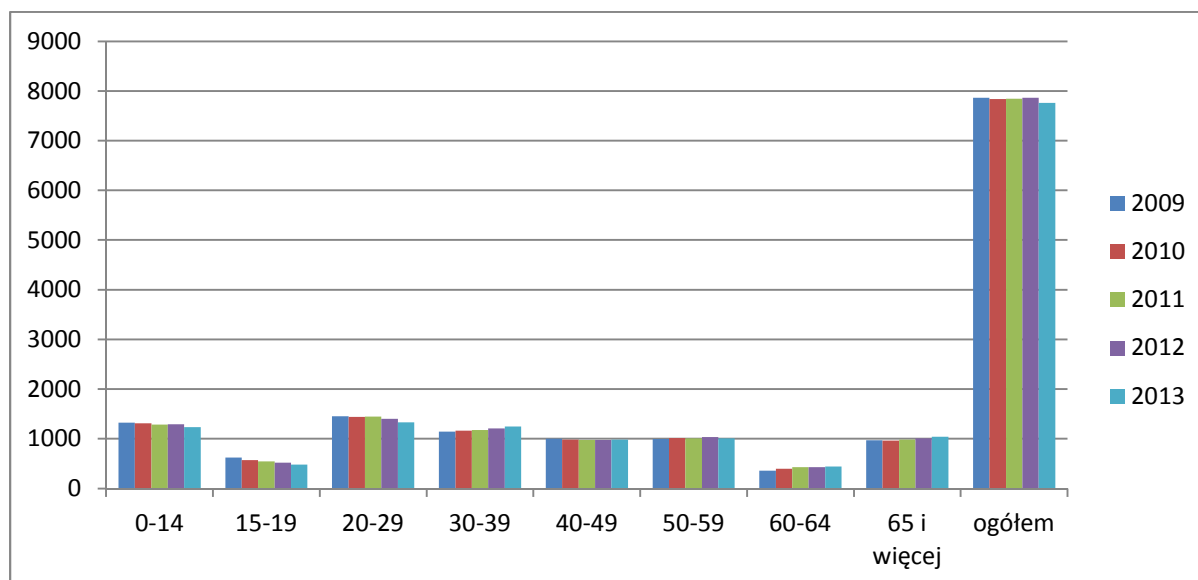
Źródło : Dane UMiG w Cieszanowie

Z powyższej wykresu wynika, że na przestrzeni badanych lat współczynnik dzietności był wyraźnie dodatni – średnio 20 osób, jedynie w roku 2013 na terenie gminy Cieszanów zanotowano więcej zgonów niż się urodziło osób.

Liczba ludności gminy w ostatnich latach utrzymuje się na tym samym poziomie z tendencją do lekkiego wzrostu. Gmina Cieszanów należy do słabiej zaludnionych. Jej gęstość zaludnienia jest znacznie niższa niż w województwie. Przeciętna długość życia wynosi obecnie 70-72 lata dla mężczyzn i 81 lat dla kobiet. To trzy lata dłużej niż w 2000 roku i ok. 6 lat dłużej niż 20 lat temu. W krajach najbardziej rozwiniętych przeciętna długość życia wynosi 70-75 lat dla mężczyzn i około 80 lat dla kobiet. W miastach powiatu lubaczowskiego zamieszkuje obecnie 38% ludności (miasto Cieszanów- 26,63 %), a na

terenach wiejskich 62% (gmina Cieszanów- 73,37 %). Średnia gęstość zaludnienia wynosi około 45 mieszkańców na 1 km² (gmina Cieszanów ok. 33 mieszkańców na 1 km²) i jest zróżnicowana terytorialnie: w mieście gęstość zaludnienia wynosi 125 osób/km², na wsiach zaś 27 osób/km²

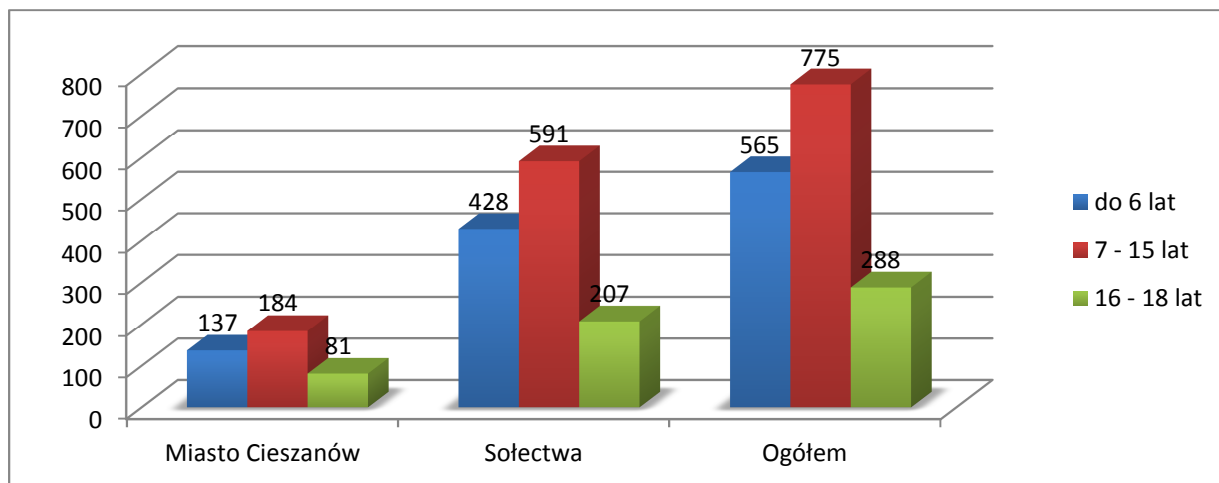
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców w gminie Cieszanów w latach 2009 –2013.



Źródło : Dane UMiG w Cieszanowie

Z powyższego wykresu wynika, że największą grupę mieszkańców w gminie Cieszanów stanowią osoby w przedziale wieku 20 – 29 lat, ich liczba na przestrzeni badanych lat ulega nieznacznym wahaniom. Najszybciej zwiększającą się grupą są osoby w wieku poprodukcyjnym, które również stanowią znaczący odsetek ogółu mieszkańców.

Wykres 3. Liczba dzieci z podziałem na kryterium wiekowe od 0-18 lat – stan na 31.12.2013 r.



Źródło : Dane UMiG w Cieszanowie

Powyższa wykres przedstawia przekrój wiekowy dzieci i młodzieży. Wynika z niej, że najliczniejszą grupą są osoby w wieku 7 – 15 lat.

2.3. Gospodarka – aktywność gospodarcza, trendy gospodarcze

2.3.1. Turystyka i zabytki

Gmina Cieszanów ze względu na położenie geograficzne może poszczycić się ciekawym krajobrazem, walorami przyrodniczymi oraz bogatym dziedzictwem kulturowym, które stwarzają dobrą perspektywę rozwoju turystyki, agroturystyki oraz rekreacji i wypoczynku. Położenie i ukształtowanie, a także wysoki stopień zalesienia terenu są doskonałą podstawą do założenia tu bazy do prowadzenia działalności rekreacyjno-sportowej w bezpośrednim kontakcie z naturą. Czyste środowisko naturalne jest dużym atutem całej gminy. Sprzymierzeńcem rozwoju turystyki, agroturystyki oraz rekreacji i wypoczynku jest również osnowa przyrodnicza gminy Cieszanów.

Za potrzebą rozwoju turystyki i agroturystyki przemawia także zabytkowy krajobraz miasta i gminy Cieszanów, który jest niezwykle urozmaicony. Ze względu na swój wielokulturowy charakter posiada dużą wartość - należy do spuścizny Kresów Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Występuje tu bardzo dużo obiektów, które zasługują na ochronę prawa, liczne zabytki są już objęte tą ochroną.

2.3.2. Gospodarka rolna i działalność gospodarcza małych i średnich firm.

Tabela 1. Zestawienie gospodarstw wg wielkości

L.p.	Grupa Hektarowa (*)	Ilość kartotek	Grunty pow. hektary fizyczne	Grunty pow. hektary przeliczeniowe
			Grunty pow. hektary fiz. opodatkowane	Grunty pow. hektary przel. opodatkowane
1.	A	444	845,4551	638,0329
			833,2125	626,4741
2.	B	527	2352,3940	1774,9576
			2325,2472	1753,6279
3.	C	154	1192,7001	885,5381
			1192,1127	885,6901
4.	D	83	880,9424	670,6248
			879,4292	669,7095
5.	E	33	605,1902	399,0393
			604,0303	397,9945
6.	H	10	266,9894	169,9831
			267,3273	170,4103
7.	I	30	1277,9571	942,2721
			1274,2392	939,2704
8.	J	13	1282,6307	849,2687
			1278,9517	846,8392
9.	L	9	1561,8015	1304,9883
			1553,2311	1296,4966

10.	O	612	554,6531 566,6550	332,9361 342,9250
11.	K1	1096	320,5994 316,8272	256,4601 253,3682
12.	S	68	0,0000 51,4589	0,0000 41,2162
13.	Razem gmina	3079	11 141,3130 11 142,7223	8 224,1011 8224,0220

(*) grupa hektarowa

A-gospodarstwa rolne o pow. 1 ha do 2 ha

B- gospodarstwa rolne o pow. 2 ha do 5 ha

C- gospodarstwa rolne o pow. 5 ha do 7 ha

D- gospodarstwa rolne o pow. 7 ha do 10 ha

E- gospodarstwa rolne o pow. 10 ha do 15 ha

H- gospodarstwa rolne o pow. 15 ha do 20 ha

I- gospodarstwa rolne o pow. 20 ha do 50 ha

J- gospodarstwa rolne o pow. 50 ha do 100 ha

L- gospodarstwa rolne o pow. powyżej 100 ha

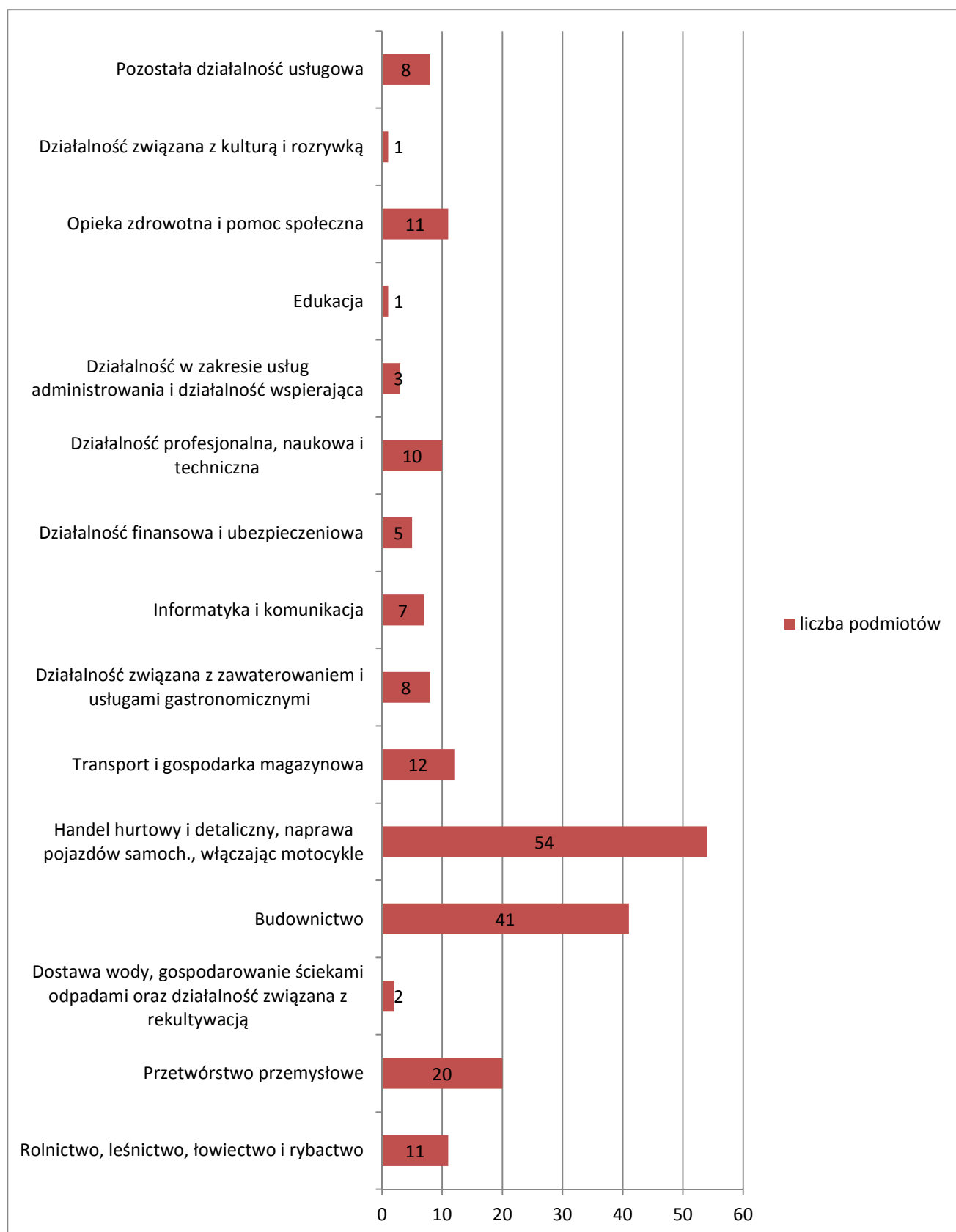
O-grunty spoza gminy wchodzące w skład większego gospodarstwa

(grunty o adresach spoza gminy, grunty gospodarstw do 1 ha, opodatkowane 2,5 kwint.)

Źródło : Dane UMiG w Cieszanowie.

Na terenie gminy prowadzone są różne rodzaje działalności gospodarczej. Największy procentowy udział przypada na handel i usługi dla ludności, natomiast najmniejszy na edukację i działalność związaną z kulturą i rozrywką. Ogólna liczba działalności gospodarczej na terenie gminy wynosi 194.

Wykres 4. Rodzaje działalności gospodarczej 2013 r.



Źródło : Dane Urzędu Miasta i Gminy w Cieszanowie

Zróźnicowanie gminy Cieszanów pod względem rozwoju gospodarczego jest bardzo wyraźne. Południowa część gminy – głównie Dachnów i Cieszanów – skupia praktycznie cały potencjał przemysłowy, w tym centrum rozwoju przemysłu meblarskiego i zdecydowanie przewyższa pod tym względem typowo rolniczą część północną.

2.4. Infrastruktura społeczna

2.4.1 System pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której zadaniem jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie potrafią przezwyciężyć jej przy wykorzystaniu własnych sił, możliwości i uprawnień.

W zamyśle ustawodawcy własne siły i możliwości oznaczają nie tylko osobiste umiejętności jednostki, ale także możliwości bliższej i dalszej rodziny, sąsiadów, znajomych oraz szerszej społeczności lokalnej. Tak rozumiana pomoc społeczna z jednej strony daje szerokie możliwości działania, z drugiej jednak – w trudnych warunkach społeczno - gospodarczych, może te możliwości ograniczać. Należy podkreślić, że choć każde społeczeństwo winno budować sieć zabezpieczenia socjalnego, to jednak koszt tego systemu zdecydowanie przekracza możliwości finansowe państwa.

Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno – społecznych polityka społeczna w Polsce ulega przekształcaniu – od modelu typowo opiekuńczego, z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym, do modelu pośredniego, wzmacniającego indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los.

Pomoc społeczna na rzecz mieszkańców gminy Cieszanów realizowana jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie, który funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Zgodnie z postanowieniami statutu realizuje zadania pomocy społecznej.

Ośrodek zatrudnia kierownika, głównego księgowego, 4 pracowników socjalnych, w tym 1 pracownika socjalnego zatrudnionego w ramach realizacji projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Cieszanów” oraz 2 pracowników, zajmujących się realizacją świadczeń rodzinnych, funduszem alimentacyjnym, postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych. Pracownicy posiadają wymagane ustawą wykształcenie. Kadra Ośrodka systematycznie uzupełniała swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach.

Teren działania MGOPS w Cieszanowie obejmuje 4 rejony opiekuńcze, na których działa 4 pracowników socjalnych, pracujących w terenie. Rejony opiekuńcze posiadają następującą

liczbę mieszkańców (stan na 30.11.2012): I rejon opiekuńczy – 2 115, II rejon opiekuńczy – 1 813, III rejon opiekuńczy – 2 076, IV rejon opiekuńczy – 1 823.

W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni realizują zadania zlecone, własne i własne o charakterze obowiązkowym. Szeroki zakres działań pomocy społecznej powoduje adresowanie jej świadczeń nie tylko do osób i rodzin osiągających bardzo niskie dochody, ale również według kryterium specyficznych okoliczności składających się na ich sytuację życiową m.in. bezrobocie, niepełnosprawność, trudna sytuacja zdrowotna, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

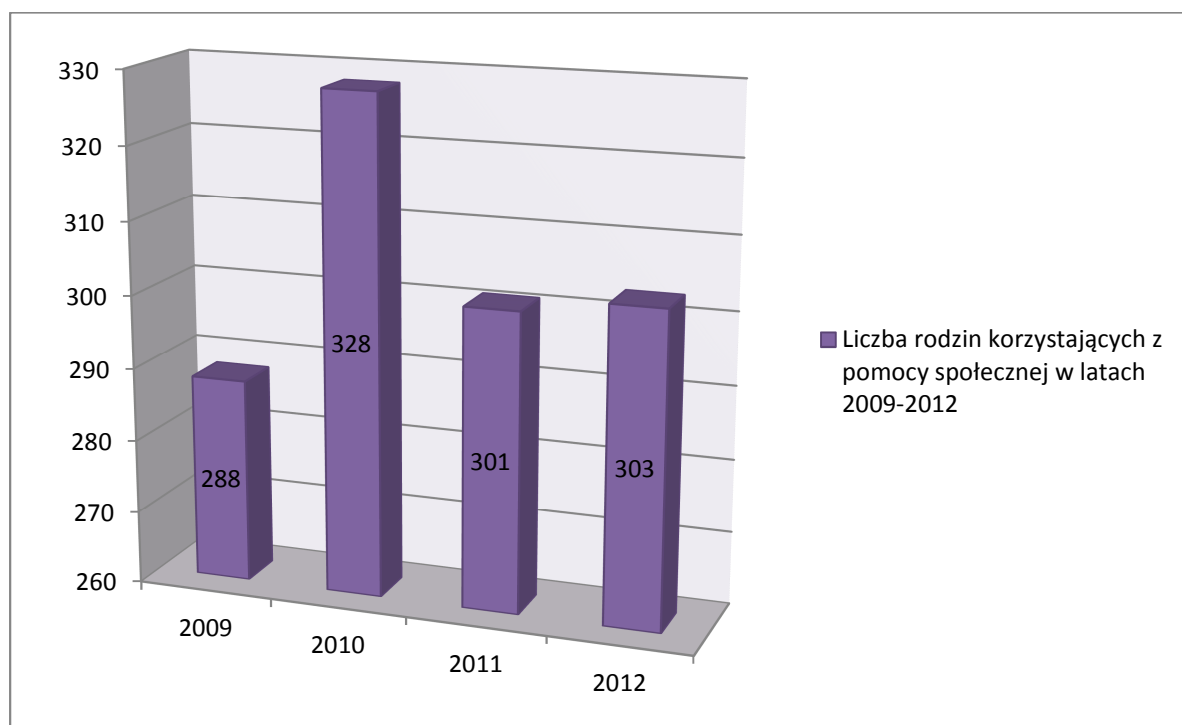
Działania Ośrodka obejmują system złożony z instrumentów pomocy finansowej. Ich stosowanie wynika z ustaw szczególnych. Instrumenty pomocy finansowej obejmują: świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Istotną rolę odgrywa również szeroko rozumiana praca socjalna tj. interwencje w związku z konfliktami rodzinnymi, uzależnieniami oraz przemocą, pomoc w załatwieniu niektórych spraw urzędowych itd.

Wykres 5. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w latach 2009-2012



Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

W gminie Cieszanów liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2009-2012 obrazuje wykres 6 i przedstawia się ona następująco:

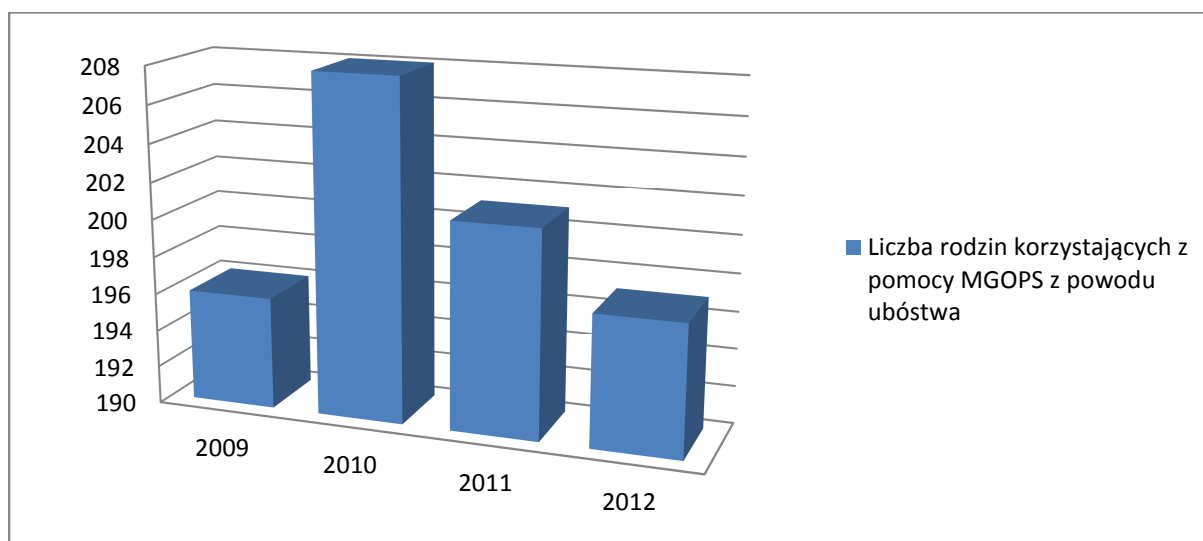
Wykres 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2009-2012

Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

W gminie Cieszanów, jak wynika ze sprawozdań Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ostatnich latach dominują problemy związane z: ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą, uzależnieniami.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczącego się dochodu osoby lub rodziny w tzw. kryterium dochodowym osoby samotnej bądź w rodzinie. Ośrodki pomocy są zobowiązane do wspierania tych osób i rodzin, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ww. ustawie.

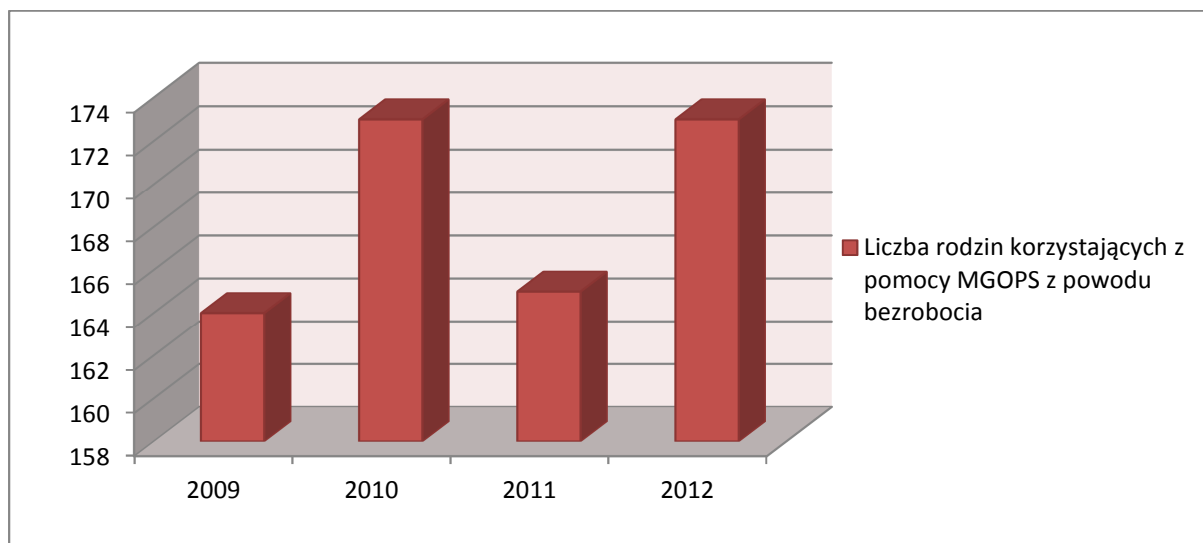
Wykres 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu ubóstwa w latach 2009-2012



Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Klienci MGOPS korzystający z pomocy z powodu ubóstwa stanowili największą grupę świadczeniobiorców. W 2009 r. było 196 rodzin (68,1%) ogółu korzystających gospodarstw domowych (jednoosobowych lub wieloosobowych), w 2010 r. - 208 rodzin (63,4 %), w 2011 r. – 201 rodzin (66,8 %), a w 2012 r. – 197 rodzin (65%).

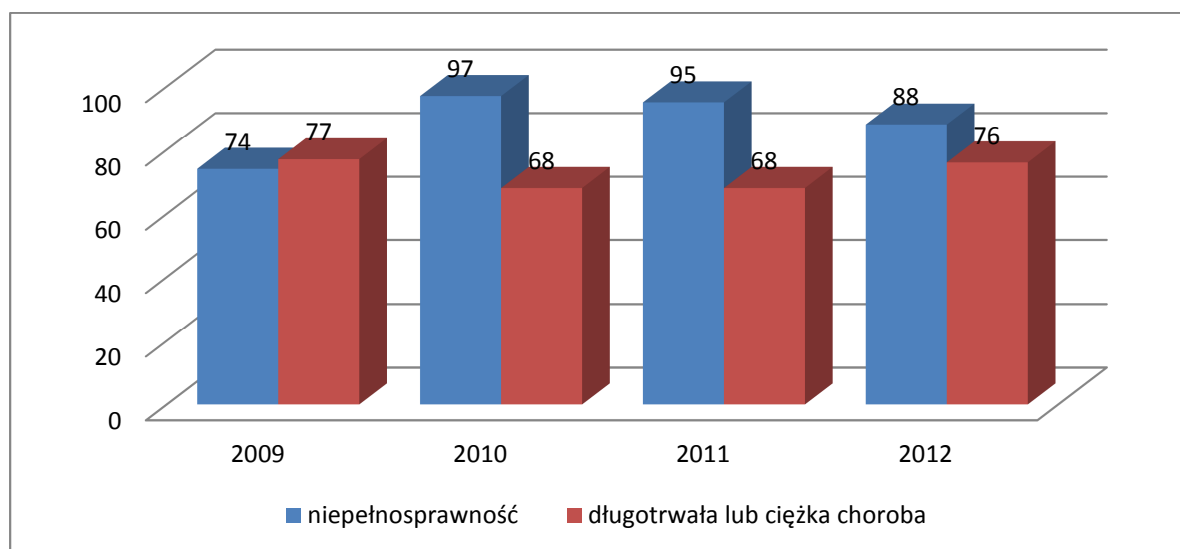
Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu bezrobocia w latach 2009-2012



Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Bezrobocie jest kolejnym zjawiskiem, które występuje wśród znacznej liczby mieszkańców gminy Cieszanów, a także klientów pomocy społecznej. Jego skala utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie. W 2009 r. było 164 rodzin (56,9%) ogółu korzystających gospodarstw domowych (jednoosobowych lub wieloosobowych), w 2010 r. - 173 rodzin (52,7 %), w 2011 r. – 165 rodzin (54,8 %), a w 2012 r. – 173 rodzin (57,1 %).

Wykres 9. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2009-2012



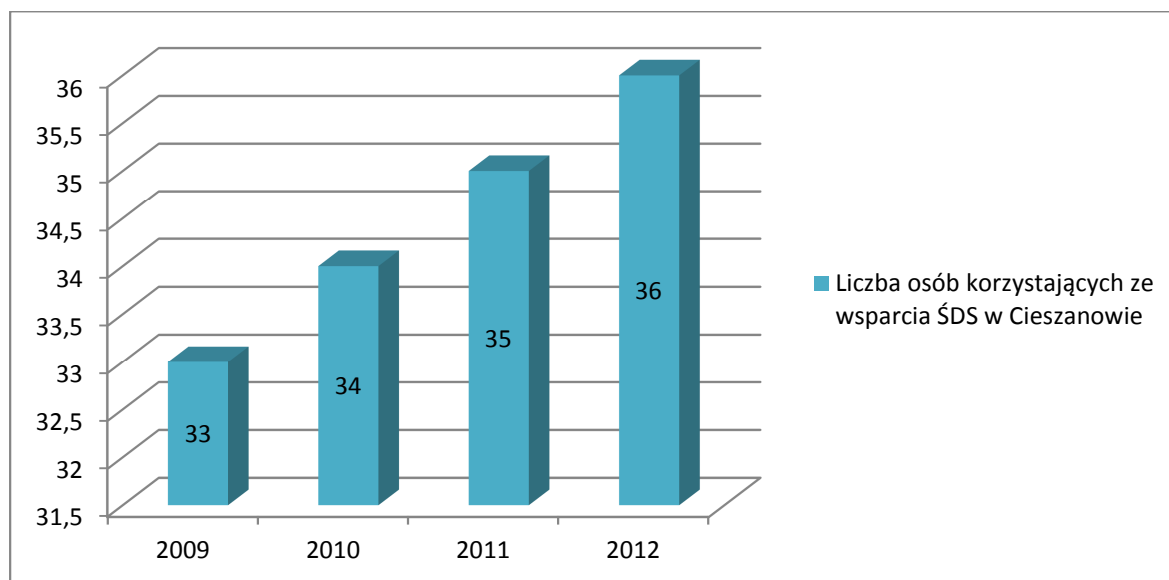
Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Długotrwała choroba i niepełnosprawność są kolejnymi problemami występującymi z dużym nasileniem wśród klientów MGOPS w Cieszanowie. Zarówno rodziny osób niepełnosprawnych, jak i dotkniętych długotrwałą chorobą bardzo często znajdują się w trudnej sytuacji bytowej. Nierzadko związane jest to ze spadkiem poziomu ekonomicznego rodziny, spowodowanego utratą trwałego źródła dochodu i bardzo często koniecznością zaopatrzenia w medykamenty, sprzęt ortopedyczny lub kosztownej rehabilitacji. Taka sytuacja zmusza wręcz do korzystania z pomocy społecznej.

Gmina Cieszanów – w ramach zadań zleconych – organizuje i zapewnia codzienne wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Środowiskowym Domu Samopomocy im. Ks. Józefa Kłosa w Cieszanowie. Środowiskowy Dom Samopomocy działa od grudnia 2004 roku – do końca 2011 roku w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie, a obecnie jako samodzielna jednostka organizacyjna gminy. Obejmuje swoim działaniem obszar gminy

Cieszanów, ale w pilnych przypadkach przyjmowani są także mieszkańcy innych gmin po podpisaniu stosownego porozumienia.

Wykres 10. Liczba osób korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Cieszanowie w latach 2009-2012 (wg stanu na koniec roku)



Źródło : Dane ŚDS w Cieszanowie

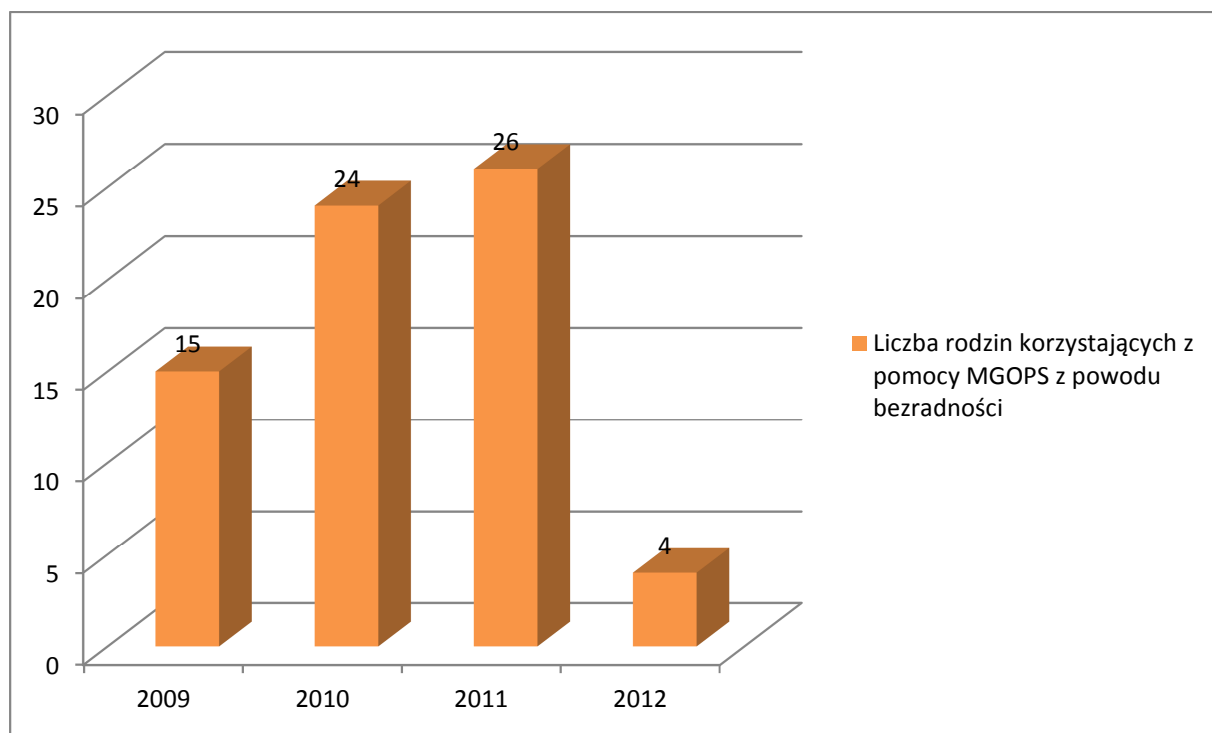
Jak wynika z powyższego wykresu liczba osób korzystających z pobytu i specjalistycznych usług opiekuńczych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Cieszanowie stale wzrasta i świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na tego typu usługi wśród osób chorych i niepełnosprawnych.

Wśród klientów pomocy społecznej dużą grupę stanowią osoby i rodziny, w których występuje problem alkoholowy. W 2009 roku z różnych form pomocy społecznej korzystało 39 rodzin z problemem alkoholowym tj. 13,5 % ogółu korzystających z pomocy społecznej. W 2010 roku było 49 takich rodzin (14,9 % ogółu rodzin obejmowanych pomocą społeczną). Działaniami pomocowymi w 2011 r. objętych było 46 rodzin z problemem alkoholowym (15,3 % ogółu rodzin obejmowanych pomocą społeczną), natomiast w 2012 r. nastąpił gwałtowny wzrost i takich rodzin było już 65 tj. 21,5 % ogółu rodzin.

Część rodzin obejmowana jest systematycznie pomocą społeczną, głównie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rodziny wielodzietne i niepełne mają trudności z realizacją przede wszystkim funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów oraz

ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej. Znaczna część rodzin ma trudności z adaptacją do nowych warunków, powstałych wskutek zmian ustrojowych. Rozbicie rodziny i bezrobocie z jednej strony, a z drugiej - skupienie się na pracy, często konieczność emigracji zarobkowej w celu zapewnienia rodzinie bytu, prowadzą do poważnych kryzysów rodzinnych. Coraz częstsze problemy w pełnieniu funkcji rodzicielskich są zauważalne w sferze opiekuńczo-wychowawczej i prowadzą do dysfunkcyjności rodzin, przejawiającej się niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wzrostem agresji i przestępczości wśród dzieci i młodzieży, uzależnień od alkoholu i narkotyków, przemocy domowej. Istnieje duże prawdopodobieństwo przenoszenia tych dysfunkcji przez dzieci do rodzin przez nich zakładanych. Liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej MGOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2009-2012 przedstawia wykres 11.

Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2009-2012.



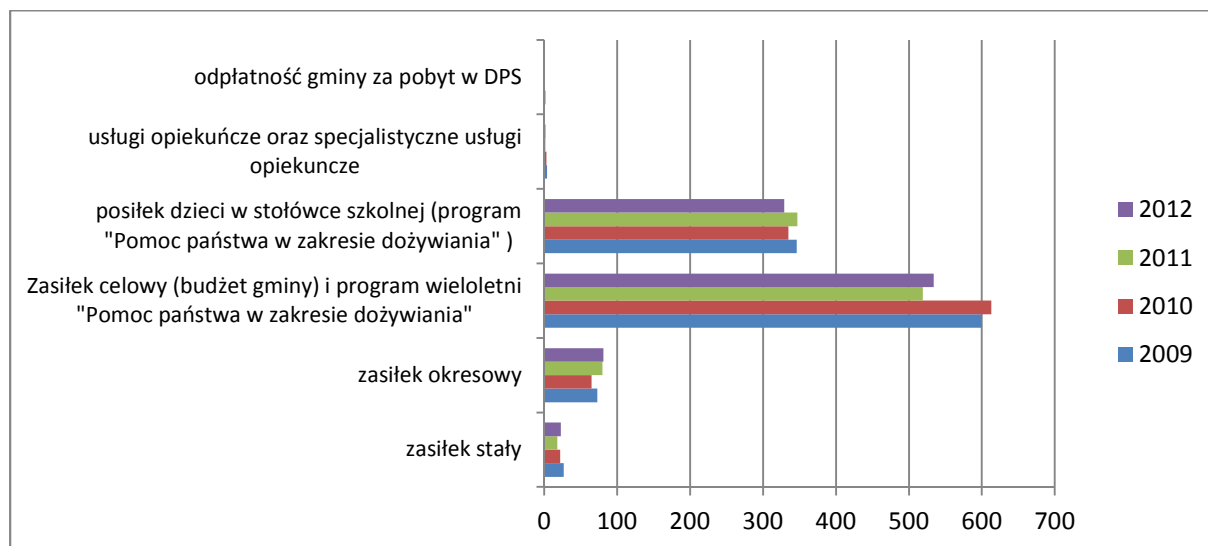
Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Marginalną grupę problemów występujących wśród klientów MGOPS, na tle wcześniej omawianych stanowią: potrzeba ochrony macierzyństwa (w 2009 r. - 2, w 2010 r. – 9 osób, w 2011 r. – 8 osób, w 2012 r. – 5 osób), trudności w przystosowaniu do życia po

opuszczeniu zakładu karnego (w 2009 r. – 3 osoby, w 2010 r. – 3 osoby, w 2011 r. – 1 osoba, w 2012 r. – 2 osoby) oraz zdarzenie losowe (w 2009 r. – 2 osoby, w 2010 r. – 2 osoby, w 2011 r. – 1 osoba, w 2012 r. – 0 osób).

Klienci zgłaszający się po pomoc do MGOPS w latach 2009-2012 r. byli objęci różnymi formami pomocy finansowej i rzeczowej.

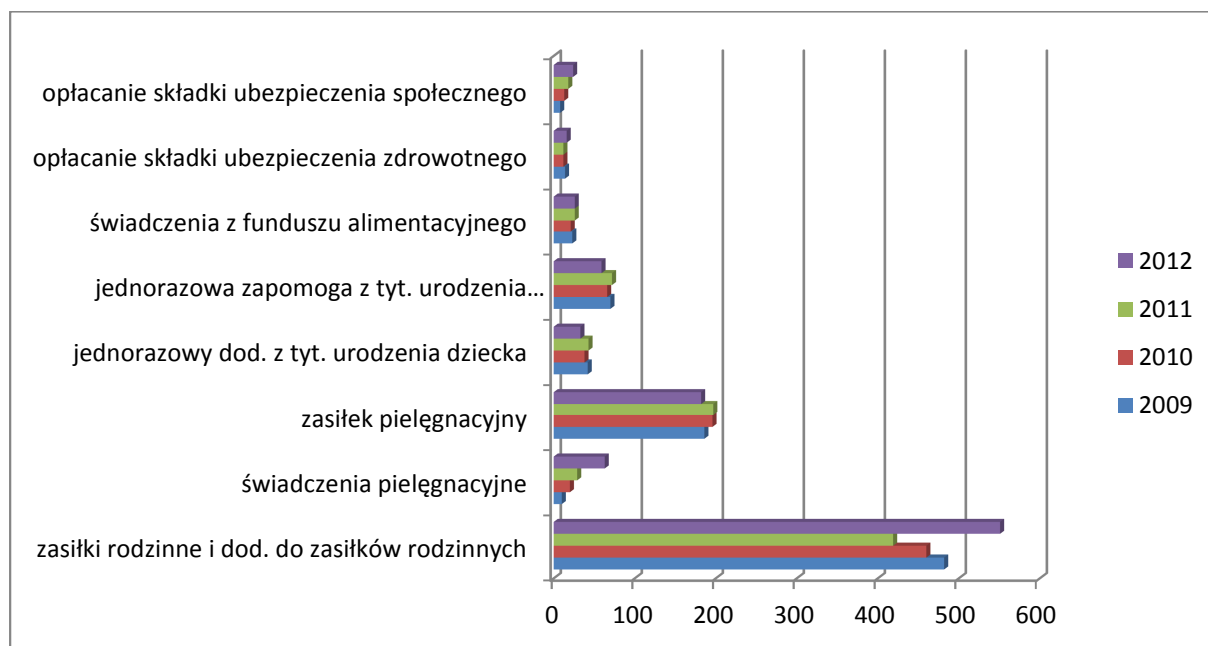
Wykres 12. Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w latach 2009-2012



Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych w tutejszym ośrodku przyznawane są zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego tj.: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania. Przyznawana jest również jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, tzw. becikowe. W przypadku osób niepełnosprawnych przyznawany jest zasiłek pielęgnacyjny, natomiast dla osób wymagających stałej opieki przyznawane jest świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Dla części osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne ośrodek opłaca składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Dla osób spełniających kryteria z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ośrodek realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, które obejmują wypłatę świadczeń alimentacyjnych oraz prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Wykres 13. Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych w latach 2009-2012



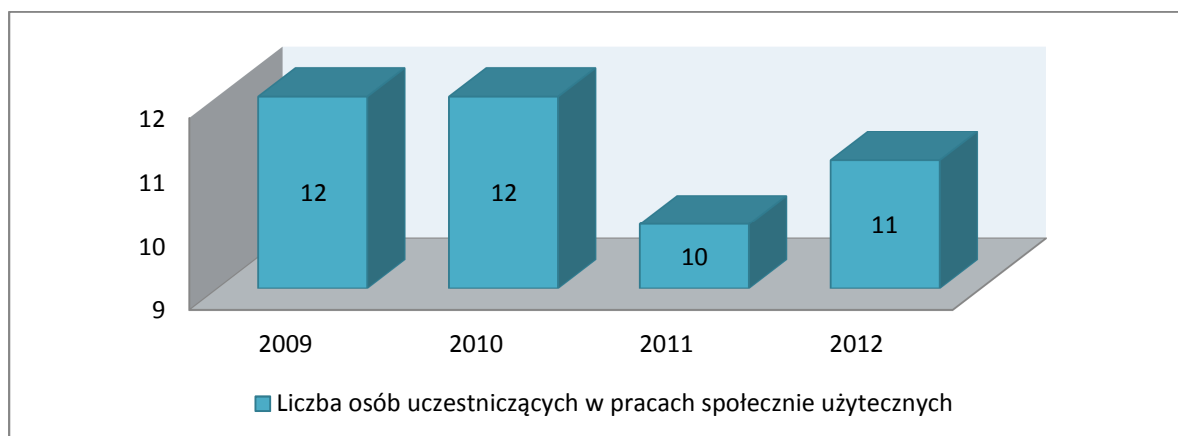
Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Od 2008 roku Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem projektu systemowego „Czas na aktywność w gminie Cieszanów” realizowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach PO KL, Priorytet VII -Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Poddziałanie 7.1.1 -Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Celem głównym projektu jest zaktywizowanie osób będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez aktywizację edukacyjną, zawodową, i społeczną. W latach 2009 –2012 ze wsparcia w ramach projektu skorzystały 54 osoby. Wszystkie grupy zostały objęte kompleksowym wsparciem - konsultacje z doradcą zawodowym, psychologiem oraz ukończenie kursów zawodowych i treningiem kompetencji społecznych. Do końca 2012 roku Ośrodek rozliczył z Instytucją Pośredniczącą II stopnia (Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie) 441 689 zł, z czego wkład własny z budżetu gminy to 46 133 zł. Rezultatami twardymi projektu są m.in. kontrakty socjalne, zawierane pomiędzy klientami, uczestnikami projektu a pracownikami socjalnymi. Rezultaty miękkie: nabycie przez uczestników projektu umiejętności poruszania się po rynku pracy, wzrost kompetencji i umiejętności zawodowych, podniesienie poziomu motywacji do poprawy swojej sytuacji życiowej. W ramach prawidłowej realizacji projektu systemowego w 2009 roku MGOPS w Cieszanowie i Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie zawarli porozumienie na rzecz partnerskiej współpracy, którego celem jest zapewnienie optymalnych możliwości aktywizacji

zawodowej, poprzez sprawną wymianę informacji dotyczących osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i jednocześnie korzystających z pomocy ośrodka.

Od roku 2009 ośrodek jest również współrealizatorem prac społecznie - użytecznych. Mieszkańcy gminy zarejestrowani w PUP w Lubaczowie, bez prawa do zasiłku, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej uczestniczą w pracach. Prace społeczno-użyteczne w 60% finansowane są z Funduszu Pracy, a 40 % środków pokrywa gmina.

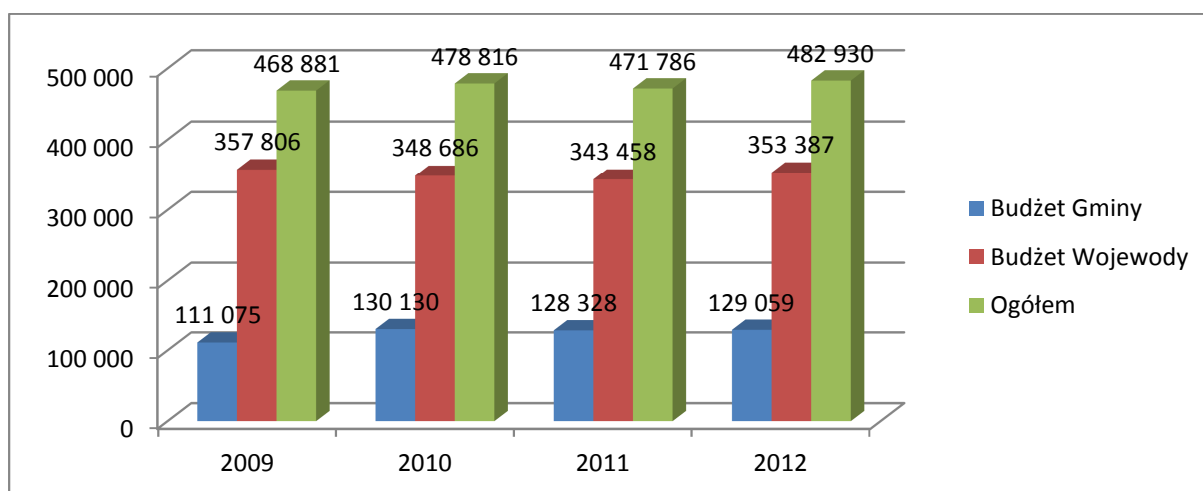
Wykres 14. Liczba osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych w latach 2009-2012



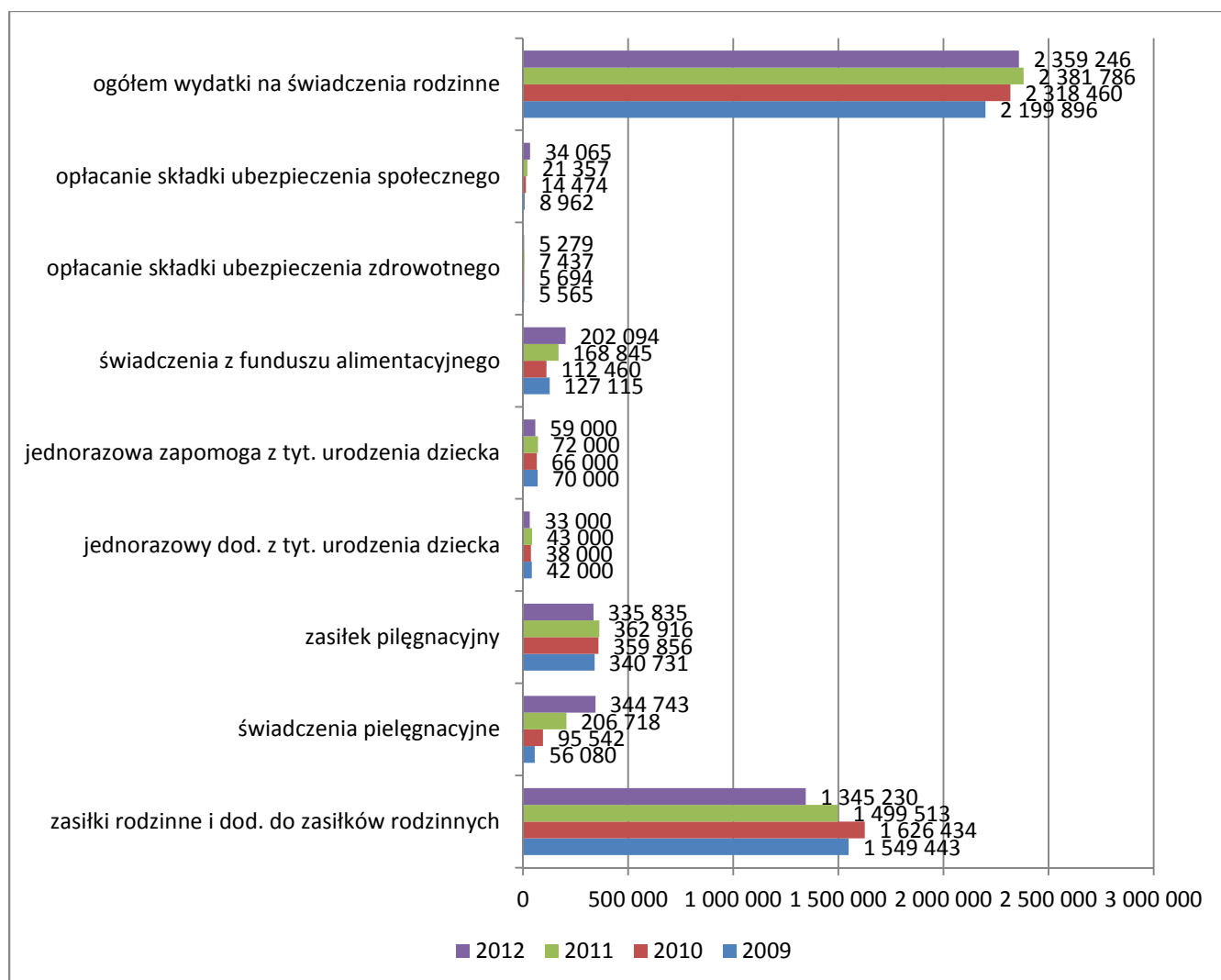
Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Różnorodność nałożonych przez ustawodawcę zadań z zakresu pomocy społecznej sprawia, że konieczny jest budżet zarówno ze strony Gminy, jak również ze strony Wojewody.

Wykres 15. Zestawienie środków finansowych wydatkowanych na pomoc społeczną w latach 2009-2012.



Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

Wykres 16. Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2009-2012

Źródło: Dane MGOPS w Cieszanowie

2.4.2. POWIATOWY URZĄD PRACY

Bezrobocie jest zjawiskiem, w którym większa lub mniejsza liczba osób zdolnych do pracy i jej poszukujących nie znajduje zatrudnienia.

W zakresie polityki rynku pracy zadania realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie.

Powiatowy Urząd Pracy wykonuje zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

Do zadań PUP należy:

- opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

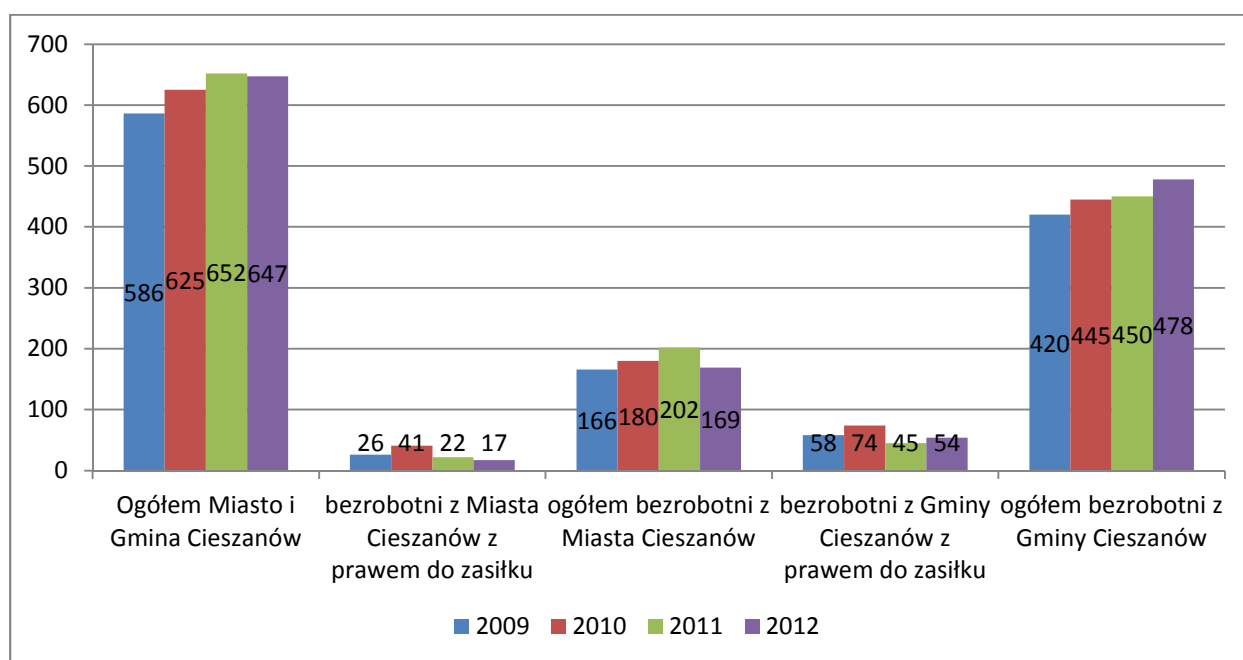
- pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy;
- inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy;
- inicjowanie i wspieranie tworzenia klubów pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych;
- opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia;
- inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub łagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- współdziałanie z powiatowymi radami zatrudnienia w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy;
- współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego na podstawie odrębnych przepisów;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia;
- realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, w szczególności realizowanie zadań z zakresu udziału w sieci EURES.
- organizowanie i finansowanie szkoleń.

Przy realizacji zadań PUP współdziała z innymi instytucjami rynku pracy, organami administracji rządowej i samorządowej, z radami zatrudnienia, organizacjami pracodawców, poszczególnymi pracodawcami, związkami zawodowymi, fundacjami i stowarzyszeniami.

Zjawisko bezrobocia dotyka znaczną liczbę aktywnych zawodowo mieszkańców miasta i gminy Cieszanów. Długotrwałe bezrobocie rodzi wiele problemów, np. dezaktualizację kwalifikacji, choroby (w tym depresja), ubóstwo całej rodziny, rozbiecie rodzin spowodowane wyjazdami za pracę poza miejsce zamieszkania, eurosieroctwo, niedostateczna opieka nad dziećmi i inne.

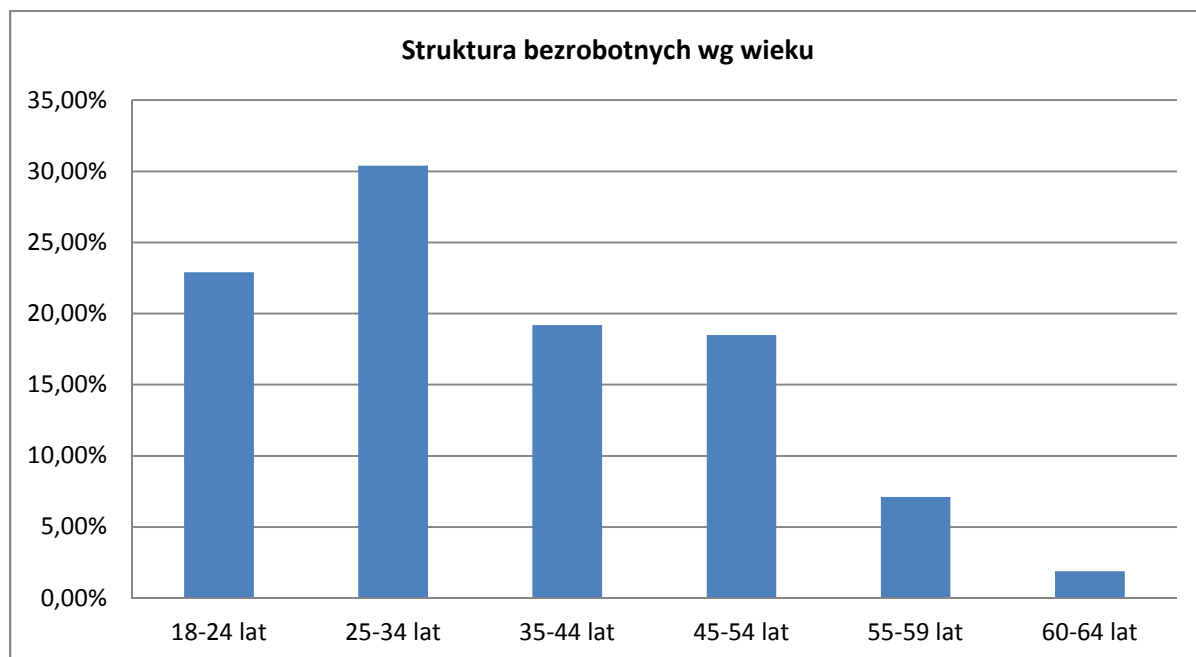
Problem bezrobocia w gminie Cieszanów został przedstawiony szczegółowo na podstawie 2012 roku – stan na 31.12.2012 r., oraz ogólnie na przełomie lat 2009-2012 r.

Wykres 17. Zarejestrowani bezrobotni na terenie miasta i gminy Cieszanów w latach 2009-2012 (stan na 31.12.2012 r.)



Źródło: Opracowano na podstawie danych z PUP w Lubaczowie

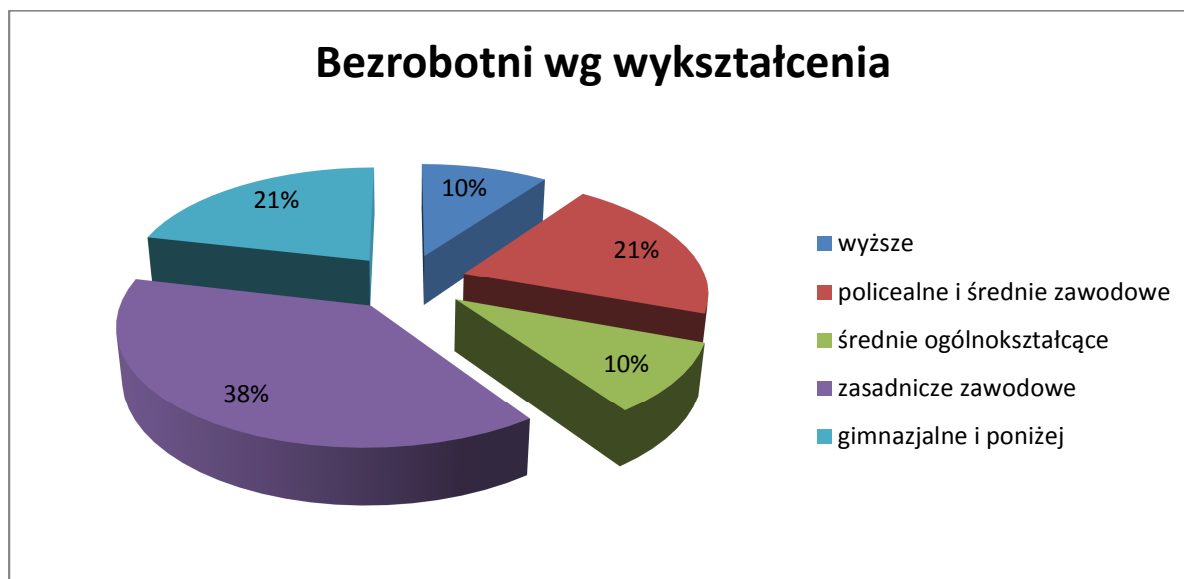
Analizując dane z wykresu 17 zauważyć trzeba, że osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy najmniej było w 2009 roku, natomiast w kolejnych latach nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Również na podstawie danych wyraźnie widać, że niezależnie od tego czy liczba osób bezrobotnych spada czy maleje, wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie znacznie mniejszy odsetek był wśród osób zamieszkałych na terenie miasta Cieszanów. Jednak dane te nie są adekwatne w stosunku do rzeczywistej stopy bezrobocia na terenie gminy Cieszanów, albowiem nie obejmują osób, które pozostają bez pracy, lecz nie są zarejestrowane w Urzędzie Pracy.

Wykres 18. Podział osób bezrobotnych wg wieku. – stan na 31.12.2012 r.

Źródło: Dane PUP w Lubaczowie

Analizując strukturę bezrobotnych z punktu widzenia struktury wieku należy zaznaczyć, że największą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lat (30,4 %) oraz osoby w wieku 18-24 lat (22,9%) Jak widać są to osoby młode lub dopiero wchodzące na rynek pracy. Zjawisko to jest bardzo niekorzystne. Powoduje rozczarowania wśród młodzieży rozpoczynającej samodzielne życie. Jest istotnym czynnikiem przy podejmowaniu decyzji o emigracji zarobkowej. Sprzyja rozwojowi patologii społecznych, w tym uzależnieniu od pomocy państwa.

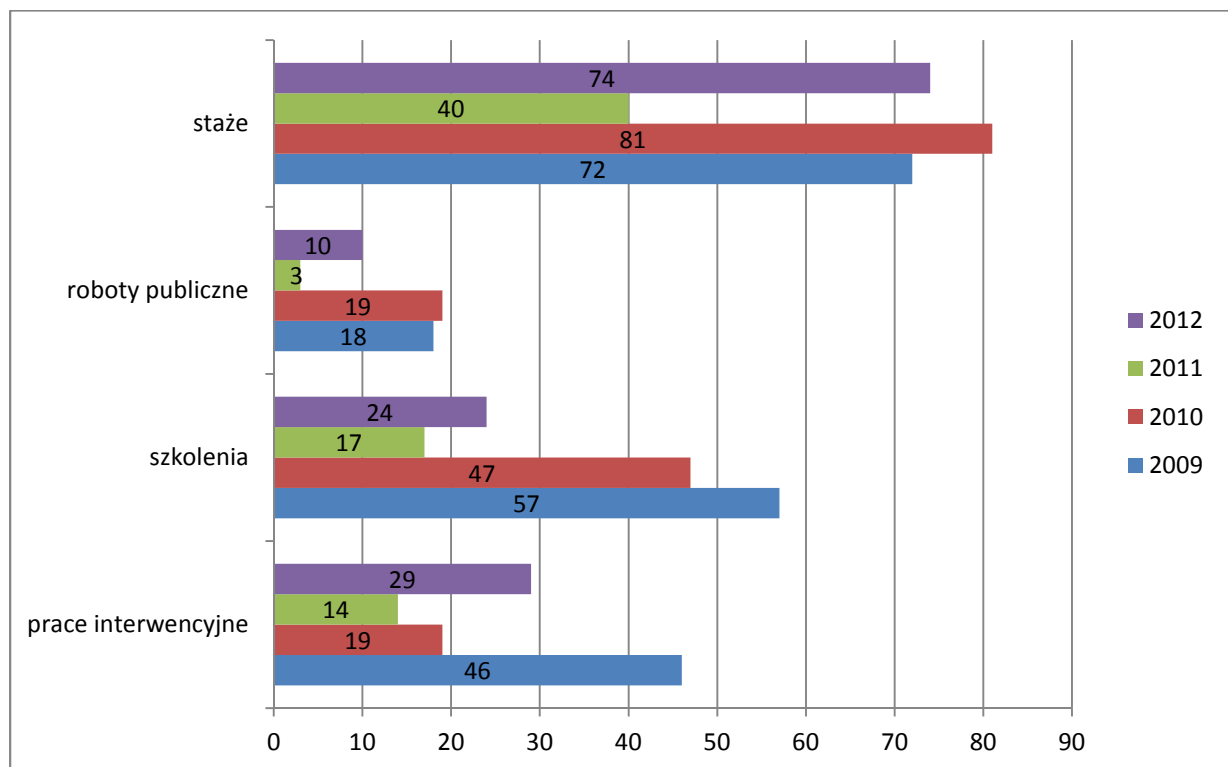
Wykres 19. Podział osób bezrobotnych wg wykształcenia – stan na 31.12.2012 r.



Źródło: Dane PUP w Lubaczowie

Na dzień 31.12.2012 roku najwięcej osób bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, tj. 38 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej stanowią po 21 % w każdej grupie. Najmniejsza stopa bezrobocia występuje wśród osób z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym, tj. po 10 % w każdej grupie. Analizując strukturę bezrobotnych pod kątem wykształcenia, okazuje się, że poziom wykształcenia jest znaczącym czynnikiem wpływającym na szansę podjęcia pracy.

Poniższy wykres przedstawia formy przeciwdziałania bezrobociu skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy do bezrobotnych z terenu gminy Cieszanów w okresie od 01.01.2009 do dnia 31.12.2012 r.

Wykres 20. Formy przeciwdziałania bezrobociu

Źródło: Dane PUP w Lubaczowie

Jak wynika z powyższego wykresu najczęściej stosowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie formą przeciwdziałania bezrobociu wobec mieszkańców miasta i gminy Cieszanów są staże, następnie szkolenia, na trzecim miejscu prace interwencyjne. Najmniej popularną formą zapobiegania bezrobociu okazują się natomiast roboty publiczne.

2.4.3. Policja

Za bezpieczeństwo publiczne gminy Cieszanów odpowiada Komenda Powiatowa w Lubaczowie - Posterunek Policji w Cieszanowie.

Zestawienie rocznych informacji za lata 2009-2012 o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Cieszanów pokazuje, że od 2010 roku liczba przestępstw popełnianych ogółem utrzymuje się na podobnym poziomie.

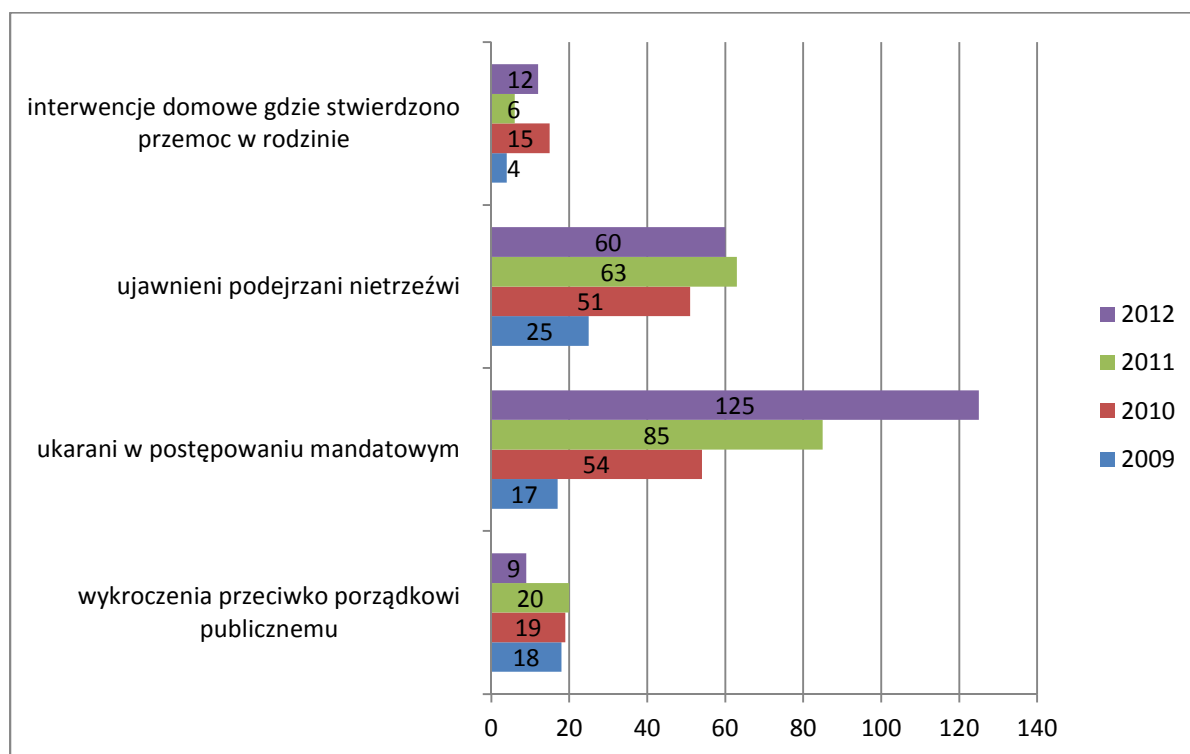
Tabela 2. Zestawienie popełnionych przestępstw na lata 2009-2012

Rodzaj przestępstwa	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Inne	3	34	9	4
Zabójstwo	0	0	0	0
Uszkodzenie ciała	1	2	0	1
Bójka lub pobicie	0	0	0	0
Gwałt i nierząd	0	0	0	0
Znęcanie się nad rodziną	4	1	6	8
Uchylanie się od alimentów	8	4	2	2
Kradzież	8	5	9	5
Uszkodzenie mienia	4	6	3	1
Kradzież kieszonkowa	0	0	0	0
Kradzież zuchwałą	0	0	0	0
Kradzież z włamaniem	4	5	6	6
Rozbój	0	0	0	0
Oszustwo	1	0	0	0
Paserstwo	0	0	0	0
Fałszerstwo	0	0	0	1
Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	0	0	0	0
Groźba karalna	1	2	1	0
Przestępstwa	3	3	2	2

gospodarcze				
Przywłaszczenie mienia	0	1	5	1
Krótkotrwałe użycie pojazdu	0	0	1	0
Przestępstwa narkotykowe	1	0	4	9
Karno-skarbowe	0	0	0	2
Nielegalne posiadanie broni	0	0	0	0
Wypadek drogowy	6	3	5	4
Pożar, podpalenie	3	3	4	3
Kradzież drzewa	1	0	3	0
Nagły zgon	1	1	1	1
Nietrzeźwi - samochód	9	18	25	23
Nietrzeźwi - rower	16	33	38	37
Razem	71	121	125	110

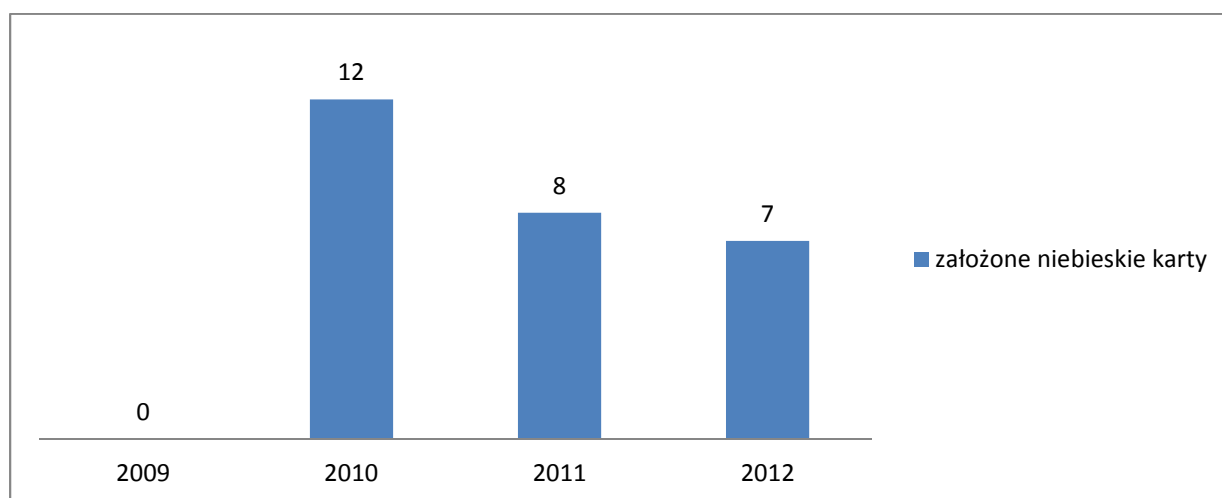
Źródło : Dane z Posterunku Policji w Cieszanowie

Z kolei poniższe zestawienie rocznych informacji dotyczących wykroczeń pokazuje, że co roku największa liczba popełnianych wykroczeń dotyczy osób ukaranych w postępowaniu mandatowym oraz nietrzeźwych kierujących samochodem bądź rowerem.

Wykres 21. Wykroczenia w gminie Cieszanów w latach 2009-2012

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Cieszanowie.

Z danych statystycznych uzyskanych z Posterunku Policji w Cieszanowie wynika, że liczba ofiar przemocy domowej objętej procedurą „Niebieskiej Karty” od 2010 roku spadła.

Wykres 22. Niebieskie Karty w Gminie Cieszanów w latach 2009-2012

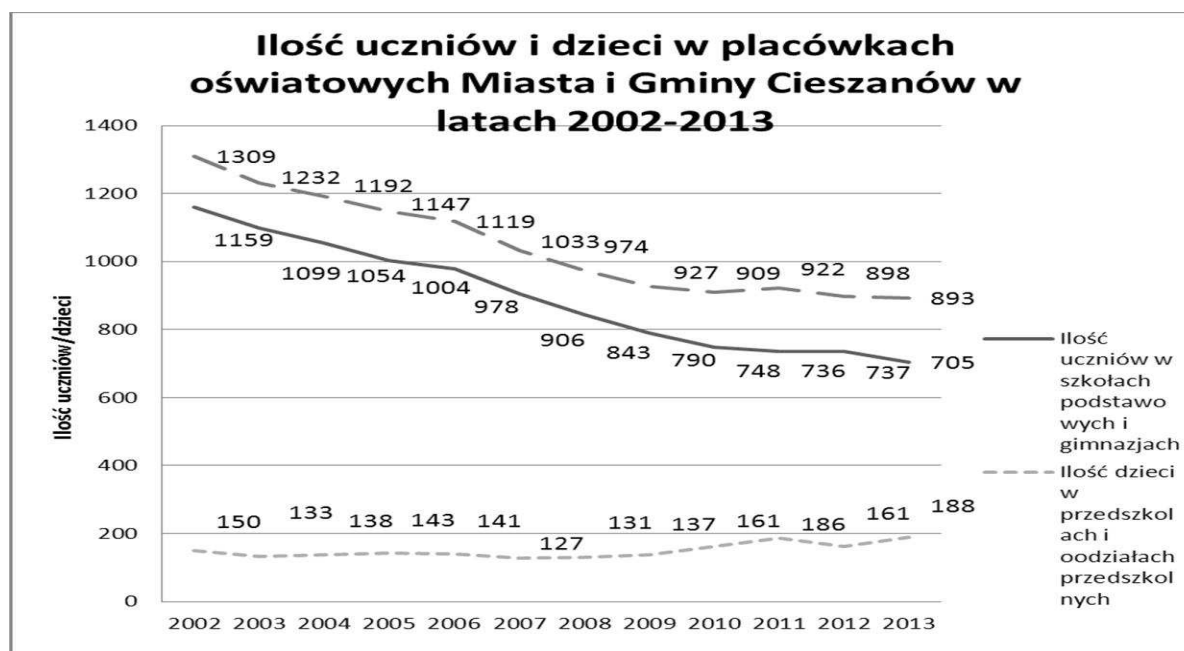
Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Cieszanowie

2.4.4. Oświata i kultura

Głównym zadaniem oświatowym gminy jest zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki w publicznych przedszkolach, w tym z oddziałami integracyjnymi, w innych formach wychowania przedszkolnego, a także w szkołach podstawowych oraz gimnazjach, w tym z oddziałami integracyjnymi.

W związku z malejącą liczbą dzieci w szkołach w ostatnich latach sytuacja finansowa szkół wymaga dofinansowania z budżetu gminy. Od 2002 roku liczba dzieci i uczniów w gminie spadła o około 32% (co obrazuje poniższy wykres).

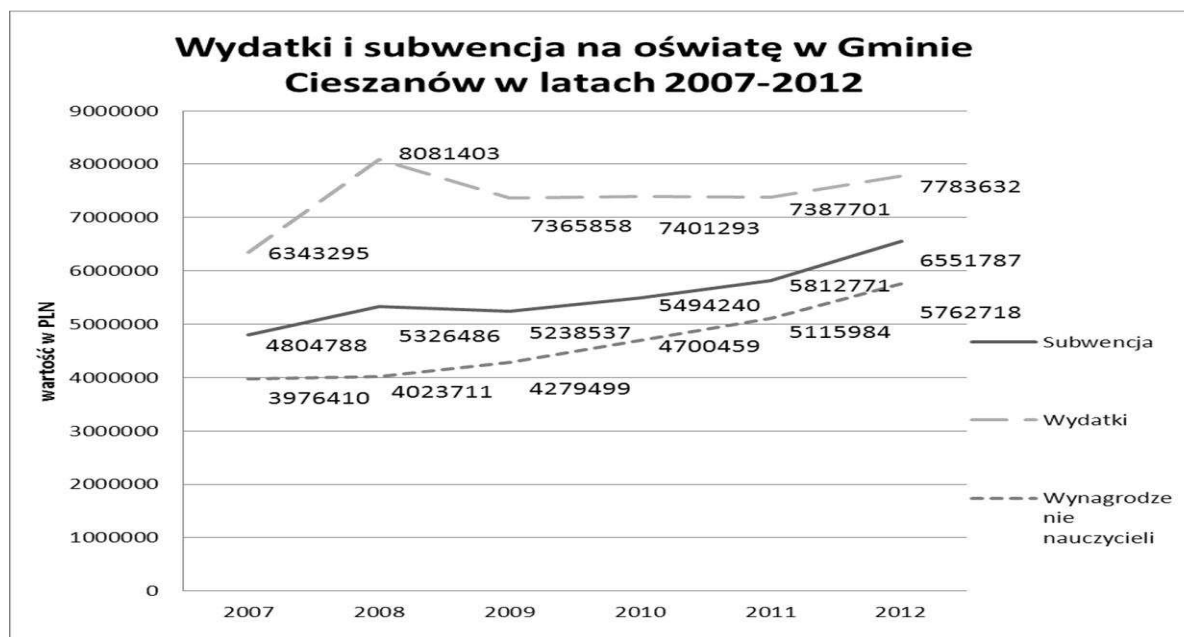
Wykres 23. Ilość uczniów i dzieci w placówkach oświatowych gminy Cieszanów w latach 2002-2012



Źródło : strona www.cieszanow.online

Kwoty przekazywane gminie w części oświatowej subwencji ogólnej nie są wystarczające na pokrycie wydatków związanych z prowadzeniem placówek edukacyjnych.

Wykres 24. Wydatki i subwencja na oświatę w gminie Cieszanów w latach 2007-2012



Źródło : Źródło : strona www.cieszanow.online

W związku z powyższym część placówek przekazana została w dniu 1 września 2013 roku do prowadzenia przez STOWARZYSZENIE CIESZANÓW.PL. Stosowne uchwały zostały podjęte na Sesji Rady Miejskiej w Cieszanowie 25 lutego 2013 roku. Podjęte uchwały dotyczyły Publicznego Gimnazjum w Dachnowie i Nowym Lublińcu, Szkół Podstawowych w Kowalówce, Nowym Siole i Niemstowie oraz Przedszkoli w Dachnowie i Cieszanowie.

Od 1 września 2013 roku wymienione szkoły funkcjonują na nowych zasadach. STOWARZYSZENIE CIESZANÓW.PL zarejestrowane jest w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie i prowadzi szkoły publiczne, które:

- zapewniają bezpłatne nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania,
- przeprowadzają rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności,
- zatrudniają nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach,
- realizują programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego,
- realizują ramowy plan nauczania,
- realizują ustalone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zasady oceniania, klasyfikowania i programowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów.

W związku z powyższym na terenie gminy Cieszanów w roku szkolnym 2013/2014 funkcjonują następujące szkoły:

- Publiczne Gimnazjum w Cieszanowie-Nowym Siole,
- Publiczne Gimnazjum w Dachnowie,
- Publiczne Gimnazjum w Nowym Lublińcu,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Moralewicz w Dachnowie,
- Szkoła Podstawowa w Cieszanowie im. płk Bronisławy Wysłouchowej z Szabatowskich w Cieszanowie,
- Szkoła Podstawowa w Kowalówce,
- Szkoła Podstawowa w Niemstowie, Szkoła Podstawowa w Nowym Lublińcu,
- Szkoła Podstawowa w Nowym Siole,

Działalność kulturalna w gminie Cieszanów koncentruje się w Centrum Kultury i Sportu, które mieści się w Cieszanowie przy ulicy Kościuszki 4. Jest to obiekt o bogatych tradycjach kulturalnych i patriotycznych. Od chwili jego wybudowania aż do wybuchu II wojny światowej odbywały się w nim m.in. uroczyste obchody kolejnych rocznic powstania styczniowego, przedstawienia amatorskiego kółka teatralnego i występy chóru. Aktualnie po przebudowach i remontach obiekt posiada salę widowiskową na 120 osób, garderobę, salę prób, salę konferencyjną, kawiarenkę internetową. Spełnia podobną rolę jak dawniej. Jednostkami podlegającymi pod Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie są wiejskie domy kultury w Dachnowie i Starym Lublińcu oraz świetlice wiejskie w Żukowie, Kowalówce, Dąbrówce, Folwarkach. W nich skupia się życie kulturalne lokalnych społeczności. Z ich pomieszczeń korzystają dzieci, młodzież, a także poszczególne Koła Gospodyń Wiejskich.

Na terenie gminy Cieszanów działalność związaną z krzewieniem kultury prowadzi również Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie. MBP założona została w 1949 r. na mocy Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami z dn. 17.04.1946 r. Biblioteka była jednostką samodzielną. W 1995 roku włączono ją do ówczesnego Ośrodka Kultury Miasta i Gminy w Cieszanowie (obecnie Centrum Kultury i Sportu w Cieszanowie). W 2009 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 30 stycznia 2009 r. dokonał się podział Centrum Kultury i Sportu i powstała Miejska Biblioteka w Cieszanowie. Biblioteka posiada swe filie w Nowym Siole, Dachnowie i Starym Lublińcu. Na koniec 2011 r. księgozbiór wszystkich oddziałów MBP wynosił 32595, zaś liczba czytelników 1007. Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie prowadzi następujące usługi:

- udostępnianie zbiorów - księgozbiór oraz zbiory audialne udostępniane są na zewnątrz biblioteki oraz na miejscu w czytelnich,
- wypożyczanie międzybiblioteczne –zamawianie książek w bibliotekach na terenie kraju na konkretne zapotrzebowanie użytkownika. Materiały te udostępniane są w czytelnicy, która jednocześnie zajmuje się realizacją zamówień. Usługa jest płatna (tylko koszt odesłania książek, czyli w granicach 10-20 zł.),
- wystawy – organizacja wystaw w Miejskiej Bibliotece Publicznej z każdej dziedziny sztuki (fotografia, malarstwo, twórczość ludowa itd.),
- dostęp do Internetu- możliwość skorzystania ze stanowisk komputerowych mieszczących się w czytelnicy, stanowiska mają podłączenie do sieci internetowej i korzystać z nich można nieodpłatnie,
- Hot Spot- na terenie biblioteki działa bezprzewodowa sieć internetowa i po uprzednim zgłoszeniu bibliotekarzowi można nieodpłatnie podłączyć swój przenośny komputer,
- ksero – możliwość kserowania materiałów ze zbiorów biblioteki zg. z cennikiem,

Ponadto w MBP w Cieszanowie działa Pracownia Orange, stale organizowane są turnieje, konkursy i zabawy dla dzieci oraz młodzieży, spotkania w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki, realizowane są różnego rodzaju projekty, również dla dorosłych itd. Oferta Miejskiej Biblioteki Publicznej w Cieszanowie jest bogata i wnosi bardzo wiele do życia kulturalnego miasta i gminy Cieszanów.

2.4.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są partnerami instytucji samorządowych i przyczyniają się do rozwiązywania problemów społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, środowiskami lokalnymi przyczynia się do integracji lokalnej społeczności i tworzenia trwałych więzi międzyludzkich. Odbywa się m.in. poprzez tworzenie programów, a także powierzanie realizacji i wspieranie konkretnych projektów oraz zadań.

Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta i gminy Cieszanów:

1. Ludowy Klub Sportowy "Ursus" Dachnów
2. Miejski Klub Sportowy „Juwenia” Cieszanów
3. Ludowy Klub Sportowy „ZALEW” Stary Lubliniec

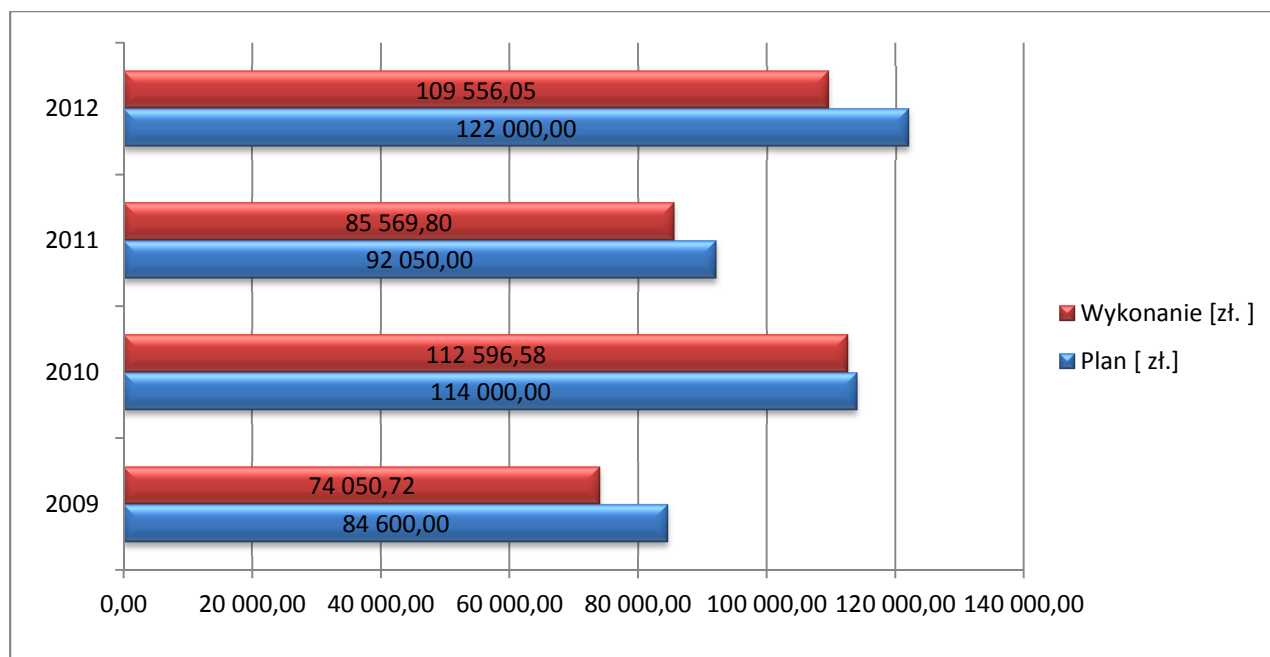
4. Uczniowski Klub Sportowy „Meteor” przy Zespole Szkół Publicznych w Dachnowie
5. Uczniowski Klub Sportowy „Puma” przy Zespole Szkół Publicznych w Cieszanowie
6. Uczniowski Klub Sportowy „MUSASHI” w Cieszanowie
7. Uczniowski Klub Sportowy „ORLIK-CIESZANÓW”
8. Ognisko-Klub Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej ”Gwiazda”
9. Cieszanowskie Towarzystwo Muzyczne
10. Stowarzyszenie Popularyzacji Miasta i Regionu „Żarek”
11. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Dachnowie
12. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy Parafii Świętego Wojciecha w Cieszanowie
13. Gminne Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich w Cieszanowie
14. Stowarzyszenie „Strzelec ”w Cieszanowie
15. Stowarzyszenie Inicjatyw Oświatowych „Brusienka”
16. Stowarzyszenie „Kresy – Pokolenie Nowych”
17. Towarzystwo Przyjaciół Lublińca
18. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejsko-Gminne w Cieszanowie
19. Towarzystwo Rolnicze w Cieszanowie
20. Cieszanowskie Forum Gospodarcze
21. Stowarzyszenie Czereśnian
22. Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Siole
23. Ochotnicza Straż Pożarna w Cieszanowie
24. Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalówce – Żukowie
25. Ochotnicza Straż Pożarna w Chotylubiu
26. Ochotnicza Straż Pożarna w Folwarkach
27. Ochotnicza Straż Pożarna w Dachnowie
28. Ochotnicza Straż Pożarna w Niemstowie
29. Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Lublińcu
30. Lokalna Grupa Działania „SERCE ROZTOCZA”
31. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Przewlekłe Chorych oraz ich Rodzin/Opiekunów „VIVERE” w Cieszanowie
32. Stowarzyszenie CIESZANÓW.PL

Powyższe dane pokazują, iż liczba organizacji pozarządowych w gminie jest znaczna.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020

Współpraca Gminy Cieszanów z organizacjami pozarządowymi została określona w Karcie Współpracy Gminy Cieszanów z Organizacjami Pozarządowymi, przyjętej uchwałą Nr 51/VIII/2005 Rady Miejskiej w Cieszanowie z dnia 20 października 2005 r. oraz w oparciu o roczny program współpracy.

Wykres 25. Wydatki budżetowe Gminy Cieszanów na współpracę z organizacjami pozarządowymi



Źródło: Dane UMiG w Cieszanowie

Powyższe dane pokazują, jak kształtowały się wydatki z budżetu Gminy Cieszanów na współpracę z organizacjami pozarządowymi.

III . DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

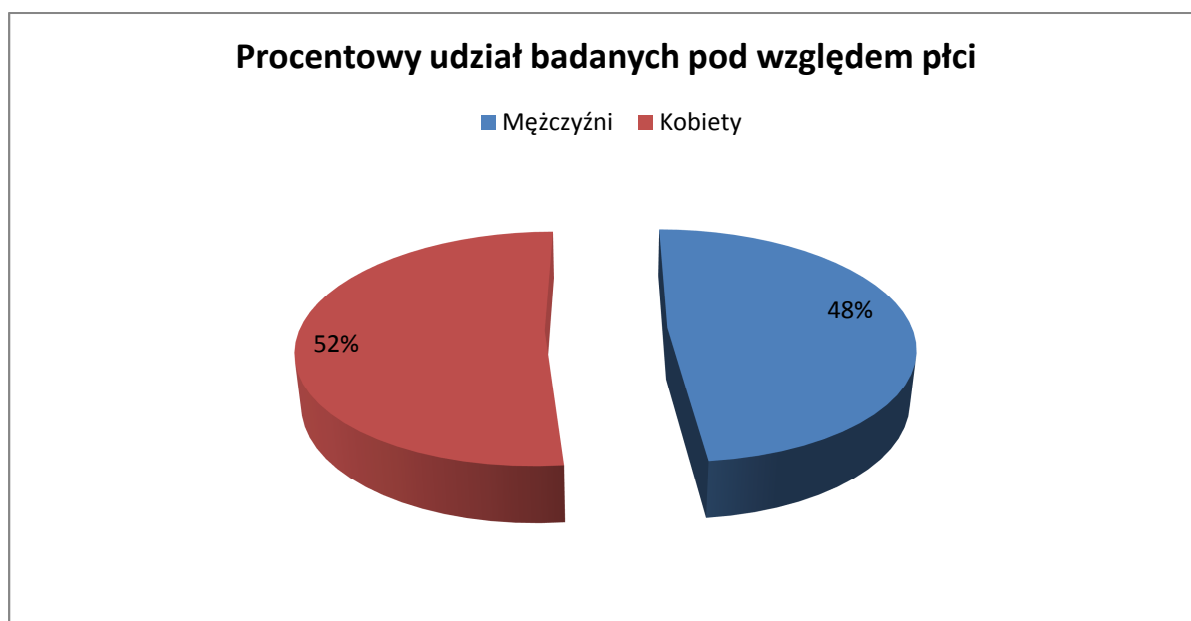
3.1. Analiza warunków życia i problemów mieszkańców gminy na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego

3.1.1. Charakterystyka grupy badawczej i przebieg badań

Przystępując do wypracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 przeprowadzono badania sondażowe wśród mieszkańców gminy Cieszanów. W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego oraz technikę ankiety. Osoby badane były informowane o celu badań, a następnie proszone o wypełnienie druku ankiety. Wyniki ankiety sprecyzowały najważniejsze problemy społeczne w gminie Cieszanów, a także przedstawiły stopień zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie. Badania empiryczne przeprowadzono w kwietniu 2013 r. Przed podjęciem badań, skonstruowano kwestionariusz ankiety. Pytania zawarte w ankiecie miały charakter pytań otwartych, zamkniętych oraz pytań z możliwością wielokrotnego wyboru. Odpowiedzi na pytania miały dostarczyć wiedzy na temat problemów społecznych mieszkańców gminy.

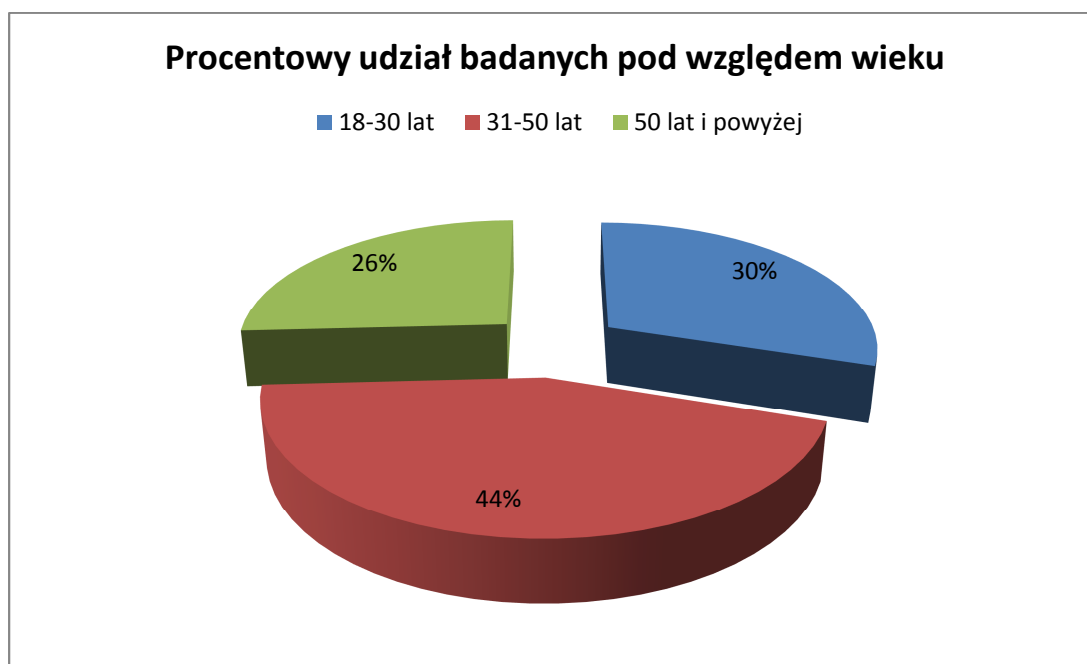
Przekazywanie ankiet odbyło się w sposób bezpośredni poprzez wręczanie gotowych kwestionariuszy poszczególnym osobom. Badaniami objęto mieszkańców miasta i gminy Cieszanów. Ankiety odbierano osobiście, badania przebiegały prawidłowo. Respondenci byli informowani o celu badań, chętnie wypełniali powierzone im druki. Badanie ankietowe przeprowadzono na grupie 120 osób zamieszkałych na terenie miasta i gminy Cieszanów. Badani zostali podzieleni na trzy grupy wiekowe. Były to przedziały: 18-30 lat (36 osób) , 31-50 lat (53 osób) , 50 lat i powyżej (31 osób) . Badaniami objęto 62 kobiety (51,67 %) i 58 mężczyzn (48,33 %). Poziom wykształcenia badanych osób przedstawiał się następująco: wykształcenie wyższe posiadało 36 osób (30%), średnie 44 osoby (37%), zawodowe 31 osób (26 %), gimnazjalne 3 osoby (2 %) , podstawowe 6 osób (5 %).

Wykres 26. Procentowy udział badanych pod względem płci



Opracowanie własne

Wykres 27. Procentowy udział badanych pod względem wieku



Opracowanie własne.

Wykres 28. Procentowy udział badanych pod względem poziomu wykształcenia



Opracowanie własne

3.1.2. Ocena warunków życia w gminie Cieszanów a wybrane właściwości socjodemograficzne respondentów

W pytaniu o ocenę warunków życia w Cieszanowie respondenci ocenili główne instytucje pożytku publicznego, życie kulturalne miasta, miejsca rekreacji - przypisując poszczególnym tematom określony poziom zadowolenia od najniższego – bardzo niezadowolony (BNZ), poprzez niezadowolony (NZ), niezdecydowany (N), zadowolony (Z) do najwyższego – bardzo zadowolony (BZ). Przyjęte w badaniu odpowiedniki precyzyjnie określiły ocenę mieszkańców dotyczącą warunków życia w Cieszanowie .

Tabela 3 prezentuje wyniki badania dotyczącego zależności pomiędzy oceną warunków życia w Cieszanowie a poziomem wykształcenia mieszkańców miasta i gminy.

Tabela 3. Warunki życia w Gminie Cieszanów a wykształcenie

Warunki życia w Gminie Cieszanów																													
Podstawowe					Gimnazjum					Zawodowe					Średnie					Wyższe					Ogółem				
BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ
[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy																													
16,7	0,0	0,0	66,7	16,7	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	32,3	48,4	19,4	0,0	4,5	13,6	54,5	27,3	0,0	13,9	5,6	44,4	36,1	0,8	7,5	15,8	49,2	26,7
Dostęp do Internetu																													
0,0	16,7	16,7	50,0	16,7	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	6,5	38,7	41,9	12,9	4,5	11,4	13,6	50,0	20,5	2,8	13,9	11,1	38,9	33,3	2,5	11,7	20,8	43,3	21,7
Dostęp do informacji nt. wydarzeń w gminie																													
0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	3,2	16,1	64,5	16,1	0,0	6,8	20,5	52,3	20,5	0,0	11,1	11,1	27,8	50,0	0,0	6,7	17,5	49,2	26,7
Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, świetlice)																													
16,7	0	16,7	66,7	0	0	0	100	0	0	0	6,5	16,1	67,7	9,7	2,3	11,4	29,5	36,4	20,5	0	13,9	16,7	30,6	38,9	1,7	10,0	23,3	43,3	21,7
Organizacja imprez cyklicznych w gminie																													
0,0	0,0	16,7	66,7	16,7	0,0	66,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	16,1	51,6	32,3	2,3	6,8	27,3	36,4	27,3	0,0	8,3	2,8	33,3	55,6	0,8	6,7	15,8	40,8	35,8
Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego																													

0,0	50,0	33,3	16,7	0,0	0,0	33,3	33,3	0,0	33,3	6,5	6,5	38,7	35,5	12,9	6,8	20,5	22,7	40,9	9,1	8,3	19,4	16,7	33,3	22,2	6,7	18,3	25,8	35,0	14,2
Dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej																													
0,0	33,3	0,0	50,0	16,7	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	9,7	25,8	48,4	16,1	2,3	6,8	18,2	47,7	25,0	0,0	13,9	11,1	47,2	27,8	0,8	10,8	18,3	47,5	22,5
Dostępność do świadczeń pomocy społecznej																													
0,0	0,0	16,7	33,3	50,0	0,0	33,3	33,3	33,3	0,0	0,0	9,7	12,9	61,3	16,1	0,0	2,3	27,3	50,0	20,5	0,0	2,8	16,7	38,9	41,7	0,0	5,0	20,0	48,3	26,7
Bezpieczeństwo publiczne (Policja)																													
0,0	33,3	0,0	50,0	16,7	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	3,2	16,1	19,4	25,8	35,5	2,3	13,6	34,1	29,5	20,5	5,6	22,2	33,3	27,8	11,1	4,2	19,2	27,5	28,3	20,8
Warunki mieszkaniowe																													
0,0	16,7	16,7	33,3	33,3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	3,2	29,0	51,6	16,1	0,0	4,5	18,2	52,3	25,0	0,0	8,3	16,7	41,7	33,3	0,0	5,8	21,7	47,5	25,0
Miejsca rekreacji (park miejski, plac zabaw, skatepark)																													
0,0	16,7	16,7	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	3,2	3,2	9,7	35,5	48,4	0,0	0,0	11,4	45,5	43,2	0,0	0,0	0,0	41,7	58,3	0,8	1,7	7,5	40,8	49,2
Jakość szkolnictwa																													
0,0	16,7	0,0	83,3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	3,2	19,4	45,2	32,3	0,0	6,8	22,7	50,0	20,5	0,0	5,6	27,8	33,3	33,3	0,0	5,8	22,5	45,8	25,8
Przedszkola																													

0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	3,2	25,8	51,6	19,4	0,0	0,0	20,5	52,3	27,3	0,0	2,8	16,7	38,9	41,7	0,0	1,7	22,5	48,3	27,5
Kultywowanie lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego																													
0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0	66,7	0,0	0,0	3,2	6,5	67,7	22,6	4,5	2,3	25,0	47,7	20,5	0,0	2,8	19,4	52,8	25,0	1,7	3,3	18,3	55,8	20,8
Siła więzi międzyludzkich																													
0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	0,0	41,9	51,6	6,5	4,5	11,4	34,1	31,8	18,2	2,8	11,1	19,4	44,4	22,2	2,5	7,5	32,5	42,5	15,0
Dostępność handlu i usług (fryzjer, kosmetyczka)																													
0,0	16,7	16,7	50,0	16,7	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0	0,0	22,6	58,1	19,4	2,3	0,0	15,9	61,4	20,5	0,0	2,8	5,6	55,6	36,1	0,8	1,7	15,8	57,5	24,2
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa																													
0,0	0,0	33,3	50,0	16,7	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	6,5	32,3	51,6	9,7	2,3	11,4	27,3	45,5	13,6	2,8	13,9	25,0	33,3	25,0	1,7	10,0	28,3	44,2	15,8
Dostępność do lekarzy specjalistów																													
16,7	50,0	16,7	16,7	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	12,9	25,8	41,9	9,7	9,7	13,6	20,5	40,9	11,4	13,6	13,9	27,8	27,8	22,2	8,3	13,3	25,8	36,7	14,2	10,0

Opracowanie własne

Badanie ankietowe wykazało, iż mieszkańcy gminy oceniając dostępność do kultury, tj. biblioteki, koncertów, wystaw organizowanych w gminie są zadowoleni (49,2 %) lub bardzo zadowoleni (26,7 %), niewielki odsetek osób zaznaczyło swoje duże niezadowolenie z dostępu do kultury (0,8 %) lub niezadowolenie (7,5 %). Z analizy badania wynika, iż istnieją różnice w ocenie warunków życia w gminie pod względem wykształcenia mieszkańców, tj. im wyższy poziom wykształcenia respondentów tym większy procent zadowolenia z warunków życia kulturalnego. Poziom zadowolenia (zadowolony i bardzo zadowolony) w grupie osób z wyższym wykształceniem kształtuje się na poziomie 44,4 % oraz 36,1 %, natomiast wśród osób ze średnim wykształceniem odsetek osób zadowolonych wyniósł 54,5 % i bardzo zadowolonych wyniósł 27,3 % . Swoje niezadowolenie zaznaczyły osoby z wykształceniem podstawowym (16,7 %) i gimnazjalnym (66,7 %) natomiast osoby z wykształceniem zawodowym są niezdecydowane w tej kwestii (32,3 %). Dostęp do Internetu w gminie jest wysoko oceniany przez mieszkańców gminy – 43,3% badanych deklaruje zadowolenie w temacie, natomiast 21,7 % deklaruje wysoki stopień zadowolenia (BZ). Niezadowolenie z dostępu do Internetu zaznaczyło tylko 11,7 % respondentów. Poziom wykształcenia grupy badawczej nie różnicował znacząco zagadnienia. Kolejnym badanym zagadnieniem był dostęp do informacji nt. wydarzeń w gminie, oceniony pozytywnie na poziomie 49,2 % - zadowolonych respondentów i 26,7 % - bardzo zadowolonych uczestników badania. Ankieta ukazała niski odsetek osób niezadowolonych w tej kwestii – 6,7 %. Ponownie poziom wykształcenia nie wykazał znaczących różnic w ocenie określonego tematu. Respondenci oceniając organizację czasu wolnego w gminie Cieszanów (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, świetlice) wykazali zróżnicowaną ocenę. Większość mieszkańców gminy jest zadowolona (43,3%) i bardzo zadowolona (21,7%), natomiast znalazły się osoby niezadowolone (10 %) i bardzo niezadowolone (1,7 %) oraz niezdecydowane (23,3 %) – co może oznaczać, iż ok. 30 % respondentów nie jest usatysfakcjonowanych organizacją czasu wolnego w gminie Cieszanów lub nie widzi dla siebie alternatywy w spędzaniu czasu wolnego. Tabela 4 przedstawia wysoki stopień zadowolenia mieszkańców z organizacji imprez cyklicznych na terenie gminy Cieszanów (40,8 % Z i 35,8 % BZ), co oznacza 76,6 % - wysoki stopień ogólnej oceny. Swoje niezadowolenie w tej kwestii wyraziło jedynie 6,7 % respondentów. W zakresie oceny dostępności doradztwa psychologiczno-prawnego, mieszkańcy różnie oceniali tę kwestię. Wysoki stopień niezadowolenia wyraziło respondentów 6,7 % (BNZ) i 18,3 % (NZ), osoby niezdecydowane w tej kwestii to 25,8 %. Stosunkowo wysoko dostępność do doradztwa psychologicznego i prawnego oceniło 49,2 % badanych. Ankieta zbadała stopień zadowolenia mieszkańców w zakresie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Duży procent badanych (70 %) jest zadowolonych z warunków dotyczących świadczeń zdrowotnych na terenie tej gminy. Swoje niezadowolenie w tej sprawie wyraziło 11,6 %, a brak oceny 18,3 % badanych. Natomiast inne wyniki uzyskano pytając

o dostępność do lekarzy specjalistów. Swoje niezadowolenie w tej kwestii zaznaczyło 13,3 % oraz 25,8 % respondentów. Natomiast 36,7 % badanych nie wyraziło swojej oceny w tej sprawie (N) . Pozytywną ocenę zaznaczyło tylko 24 % badanych. Kolejno zapytano o ocenę - dostępności do świadczeń pomocy społecznej. Wyniki ankiety ukazały, iż grupa badawcza wysoko oceniła powyższą kwestię- 48,3 % - osób zadowolonych oraz 26,7 % osób bardzo zadowolonych. Oznacza to, iż prawie 75 % badanych pozytywnie ocenia instytucję pomocy społecznej. Wśród badanych 20 % badanych nie wyraziło swojej oceny dotyczącej instytucji pomocy społecznej. Badanie ankietowe wykazało niski odsetek osób niezadowolonych z dostępności do świadczeń społecznych (5 %). Odnośnie bezpieczeństwa publicznego (Policja) wyniki ankiety były zróżnicowane: osoby bardzo zadowolone 20,8 % , osoby zadowolone 28,3 %, osoby niezdecydowane 27,5 % , osoby niezadowolone 19,2 % oraz grupa osób bardzo niezadowolonych 4,2 %. W badaniu sondażowym zapytano mieszkańców gminy o ocenę warunków mieszkaniowych na terenie gminy. Wyniki ogólne wykazały duży odsetek osób zadowolonych - 47,5 %, bardzo zadowolonych - 25 % oraz niski odsetek osób niezadowolonych - 5,8 % . Należy zaznaczyć, iż prawie 22 % badanych nie wyraziło swojej oceny w tej kwestii. Najwyżej respondenci ocenili miejsca rekreacji znajdujące się na terenie gminy, tj. park miejski, plac zabaw, skatepark. Wyniki ukazują, iż 50 % badanych jest bardzo zadowolonych a 40 % zadowolonych, co oznacza, iż prawie cała grupa badawcza (120 osób) wysoko oceniła kwestię dotyczącą miejsc rekreacyjnych Cieszanowa. Jakość szkolnictwa i przedszkola, również zostały pozytywnie ocenione przez respondentów. Grupa osób zadowolonych i bardzo zadowolonych z jakości szkolnictwa uprasowała się na poziomie 71,6 % , natomiast przedszkola zostały ocenione bardzo dobrze przez 75,8 % respondentów. Dosyć wysoko badani ocenili kultywowanie lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego przez tut. gminę - 20,8 % osób bardzo zadowolonych i 55,8 % zadowolonych, natomiast tylko 3,3 % osób niezadowolonych . Należy zaznaczyć, iż pozytywna ocena mieszkańców odzwierciedla, iż gmina efektywnie wywiązuje się ze swojej roli, jaką jest promowanie lokalnej kultury, podtrzymywanie tradycji. Pozytywny wydaje się fakt, iż społeczność gminy (ok. 60 %) pozytywnie ocenia siłę więzi międzyludzkich wśród mieszkańców. To bardzo ważna przesłanka, ponieważ jeśli mieszkańcy gminy mają wobec siebie zaufanie, są zwartą społecznością, wiele zadań związanych z rozwojem gminy może zakończyć się pozytywnie. Ponadto poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa został dobrze oceniony przez ponad połowę respondentów.

Tabela 4. Warunki życia w gminie Cieszanów a wiek

Warunki życia w gminie Cieszanów																			
18-30					31-50					50+					Ogółem				
BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ	BNZ	NZ	N	Z	BZ
[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy																			
2,8	11,1	22,2	38,9	25,0	0,0	9,4	13,2	43,4	34,0	0,0	0,0	12,9	71,0	16,1	0,8	7,5	15,8	49,2	26,7
Dostęp do Internetu																			
2,8	8,3	30,6	44,4	13,9	1,9	13,2	17,0	39,6	28,3	3,2	12,9	16,1	48,4	19,4	2,5	11,7	20,8	43,3	21,7
Dostęp do informacji nt. wydarzeń w gminie																			
0,0	5,6	27,8	33,3	33,3	0,0	9,4	13,2	47,2	30,2	0,0	3,2	12,9	71,0	12,9	0,0	6,7	17,5	49,2	26,7
Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, świetlice)																			
5,6	11,1	27,8	33,3	22,2	0	11,3	18,9	49,1	20,8	0	6,5	25,8	45,2	22,6	1,7	10,0	23,3	43,3	21,7
Organizacja imprez cyklicznych w gminie																			
0,0	13,9	11,1	41,7	33,3	0,0	5,7	17,0	39,6	37,7	3,2	0,0	19,4	41,9	35,5	0,8	6,7	15,8	40,8	35,8
Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego																			
5,6	19,4	16,7	30,6	27,8	5,7	17,0	34,0	34,0	9,4	9,7	19,4	22,6	41,9	6,5	6,7	18,3	25,8	35,0	14,2
Dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej																			
2,8	11,1	22,2	38,9	25,0	0,0	13,2	15,1	47,2	24,5	0,0	6,5	19,4	58,1	16,1	0,8	10,8	18,3	47,5	22,5
Dostępność do świadczeń pomocy społecznej																			
0,0	8,3	8,3	55,6	27,8	0,0	1,9	32,1	39,6	26,4	0,0	6,5	12,9	54,8	25,8	0,0	5,0	20,0	48,3	26,7
Bezpieczeństwo publiczne (Policja)																			
11,1	36,1	19,4	16,7	16,7	0,0	13,2	37,7	28,3	20,8	3,2	9,7	19,4	41,9	25,8	4,2	19,2	27,5	28,3	20,8

Warunki mieszkaniowe																				
0,0	8,3	22,2	41,7	27,8	0,0	7,5	17,0	56,6	18,9	0,0	0,0	29,0	38,7	32,3	0,0	5,8	21,7	47,5	25,0	
Miejsca rekreacji (park miejski, plac zabaw, skatepark)																				
0,0	2,8	8,3	55,6	33,3	0,0	0,0	5,7	34,0	60,4	3,2	3,2	9,7	35,5	48,4	0,8	1,7	7,5	40,8	49,2	
Jakość szkolnictwa																				
0,0	5,6	16,7	52,8	25,0	0,0	5,7	28,3	39,6	26,4	0,0	6,5	19,4	48,4	25,8	0,0	5,8	22,5	45,8	25,8	
Przedszkola																				
0,0	0,0	16,7	50,0	33,3	0,0	3,8	20,8	49,1	26,4	0,0	0,0	32,3	45,2	22,6	0,0	1,7	22,5	48,3	27,5	
Kultywowanie lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego																				
5,6	2,8	13,9	58,3	19,4	0,0	3,8	22,6	50,9	22,6	0,0	3,2	16,1	61,3	19,4	1,7	3,3	18,3	55,8	20,8	
Siła więzi międzyludzkich																				
5,6	2,8	30,6	47,2	13,9	1,9	11,3	32,1	35,8	18,9	0,0	6,5	35,5	48,4	9,7	2,5	7,5	32,5	42,5	15,0	
Dostępność handlu i usług (fryzjer, kosmetyczka)																				
2,8	2,8	27,8	44,4	22,2	0,0	1,9	7,5	60,4	30,2	0,0	0,0	16,1	67,7	16,1	0,8	1,7	15,8	57,5	24,2	
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa																				
2,8	5,6	30,6	44,4	16,7	1,9	17,0	22,6	41,5	17,0	0,0	3,2	35,5	48,4	12,9	1,7	10,0	28,3	44,2	15,8	
Dostępność do lekarzy specjalistów																				
11,1	13,9	36,1	22,2	16,7	15,1	32,1	34,0	11,3	7,5	12,9	29,0	41,9	9,7	6,5	13,3	25,8	36,7	14,2	10,0	

Opracowanie własne

Badania dotyczące warunków życia w Cieszanowie w zależności od wieku grupy badawczej przedstawiają się następująco: połowa respondentów (49,2 %) wyraziła swoje zadowolenie z dostępu do kultury (biblioteka, koncerty, wystawy), natomiast 26,7 % jest bardzo zadowolonych w tej kwestii. Na uwagę zasługuje widoczne różnicowanie stopnia zadowolenia przez różne grupy wiekowe, tj. im starsza grupa wiekowa tym większy procent zadowolonych osób (87 %) . Taka sytuacja może być spowodowana faktem, iż osoby starsze widząc pozytywne przemiany w gminie na przestrzeni lat, bardziej niż młode osoby (63%) doceniają te zmiany. Podobne wyniki uzyskano pytając o stopień zadowolenia z dostępu do Internetu, dostępu do informacji nt. wydarzeń w gminie, organizacji czasu wolnego. Badani w większości (ok.70 %) wyrazili swoje zadowolenie z powyższych warunków życia w Cieszanowie. Najwyższe wyniki w tych kwestiach prezentowały się w najstarszej grupie wiekowej 50+. Prawie 80 % badanych pozytywnie ocenia organizację imprez cyklicznych w gminie i dotyczy to wszystkich grup wiekowych. Badanie wykazało, iż mała grupa respondentów ze średniej (9,4%) i starszej (6,5%) grupy wiekowej jest bardzo zadowolona z dostępności doradztwa psychologiczno-prawnego. Badanie wykazało duży odsetek badanych niezdecydowanych w tej kwestii. Prawie połowa badanych pozytywnie ocenia bezpieczeństwo publiczne (Policja), lecz 23 % respondentów wyraziło swoje niezadowolenie w tej kwestii. Niskie oceny uwidoczniły się w najmłodszej grupie badanych, tj. 18-30 lat, tutaj swoje niezadowolenie wyraziło 47,2 % osób. Bardzo pozytywnie wszystkie grupy wiekowe oceniają miejsca rekreacji w gminie, tj. park miejski, plac zabaw, skatepark. Taki wynik nie dziwi, ponieważ miejsca takie bez względu na wiek wypełniają ważną potrzebę ludzi, jaką jest aktywne spędzanie wolnego czasu z rodziną, przyjaciółmi. Warunki mieszkaniowe gminy pozytywnie ocenia ok.70 % badanych, wiek nie różnicował oceny badanych. Respondenci wysoko ocenili jakość szkolnictwa (71,6%) i przedszkola (75,8%) . Niższe wyniki wykazała średnia grupa badanych (31-50 lat) - tutaj ogólny stopień zadowolenia wyniósł 66 %. Znaczna część badanych (77%) jest zadowolona z kultywowania lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz poziomu udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym (60 %). Dostępność do świadczeń pomocy społecznej pozytywnie oceniły wszystkie grupy wiekowe, aczkolwiek bardzo wysoki stopień zadowolenia uwidocznił się w najmłodszej grupie badawczej (18-30) oraz w najstarszej grupie badawczej (50+) - ponad 80 % . Niski poziom zadowolenia uwidocznił się w kwestii dostępu do lekarzy specjalistów: badani z grupy wiekowej 18-30 lat- 25% niezadowolonych, grupa wiekowa 31-50 lat- 47,20 % niezadowolonych, grupa wiekowa 50+ - 41,9% niezadowolonych. Mieszkańcy dobrze oceniają dostęp do handlu i usług na terenie gminy Cieszanów (ponad 80%), a wiek nie różnicował ogólnej oceny.

Tabela 5. Warunki życia w gminie Cieszanów a płeć

Warunki życia w gminie Cieszanów														
Kobieta					Mężczyzna					Ogółem				
BNZ [%]	NZ [%]	N [%]	Z [%]	BZ [%]	BNZ [%]	NZ [%]	N [%]	Z [%]	BZ [%]	BNZ [%]	NZ [%]	N [%]	Z [%]	BZ [%]
Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy														
0,0	8,1	14,5	48,4	29,0	1,7	6,9	17,2	50,0	24,1	0,8	7,5	15,8	49,2	26,7
Dostęp do Internetu														
3,2	9,7	16,1	48,4	22,6	1,7	13,8	25,9	37,9	20,7	2,5	11,7	20,8	43,3	21,7
Dostęp do informacji nt. wydarzeń w gminie														
0,0	9,7	22,6	37,1	30,6	0,0	3,4	12,1	62,1	22,4	0,0	6,7	17,5	49,2	26,7
Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, świetlice)														
0	11,3	22,6	40,3	25,8	3,4	8,6	24,1	46,6	17,2	1,7	10,0	23,3	43,3	21,7
Organizacja imprez cyklicznych w gminie														
0,0	8,1	17,7	32,3	41,9	1,7	5,2	13,8	50,0	29,3	0,8	6,7	15,8	40,8	35,8
Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego														

11,3	17,7	22,6	32,3	16,1	1,7	19,0	29,3	37,9	12,1	6,7	18,3	25,8	35,0	14,2
Dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej														
1,6	11,3	14,5	45,2	27,4	0,0	10,3	22,4	50,0	17,2	0,8	10,8	18,3	47,5	22,5
Dostępność do świadczeń pomocy społecznej														
0,0	8,1	14,5	48,4	29,0	0,0	1,7	25,9	48,3	24,1	0,0	5,0	20,0	48,3	26,7
Bezpieczeństwo publiczne (Policja)														
6,5	21,0	29,0	22,6	21,0	1,7	17,2	25,9	34,5	20,7	4,2	19,2	27,5	28,3	20,8
Warunki mieszkaniowe														
0,0	8,1	19,4	46,8	25,8	0,0	3,4	24,1	48,3	24,1	0,0	5,8	21,7	47,5	25,0
Miejsca rekreacji (park miejski, plac zabaw, skatepark)														
1,6	0,0	4,8	41,9	51,6	0,0	3,4	10,3	39,7	46,6	0,8	1,7	7,5	40,8	49,2
Jakość szkolnictwa														
0,0	4,8	21,0	48,4	25,8	0,0	6,9	24,1	43,1	25,9	0,0	5,8	22,5	45,8	25,8
Przedszkola														

0,0	0,0	21,0	50,0	29,0	0,0	3,4	24,1	46,6	25,9	0,0	1,7	22,5	48,3	27,5
Kultywowanie lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego														
1,6	3,2	21,0	54,8	19,4	1,7	3,4	15,5	56,9	22,4	1,7	3,3	18,3	55,8	20,8
Siła więzi międzyludzkich														
1,6	8,1	29,0	48,4	12,9	3,4	6,9	36,2	36,2	17,2	2,5	7,5	32,5	42,5	15,0
Dostępność handlu i usług (fryzjer, kosmetyczka)														
1,6	0,0	14,5	54,8	29,0	0,0	3,4	17,2	60,3	19,0	0,8	1,7	15,8	57,5	24,2
Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa														
1,6	9,7	27,4	46,8	14,5	1,7	10,3	29,3	41,4	17,2	1,7	10,0	28,3	44,2	15,8
Dostępność do lekarzy specjalistów														
17,7	29,0	29,0	14,5	9,7	8,6	22,4	44,8	13,8	10,3	13,3	25,8	36,7	14,2	10,0

Opracowanie własne

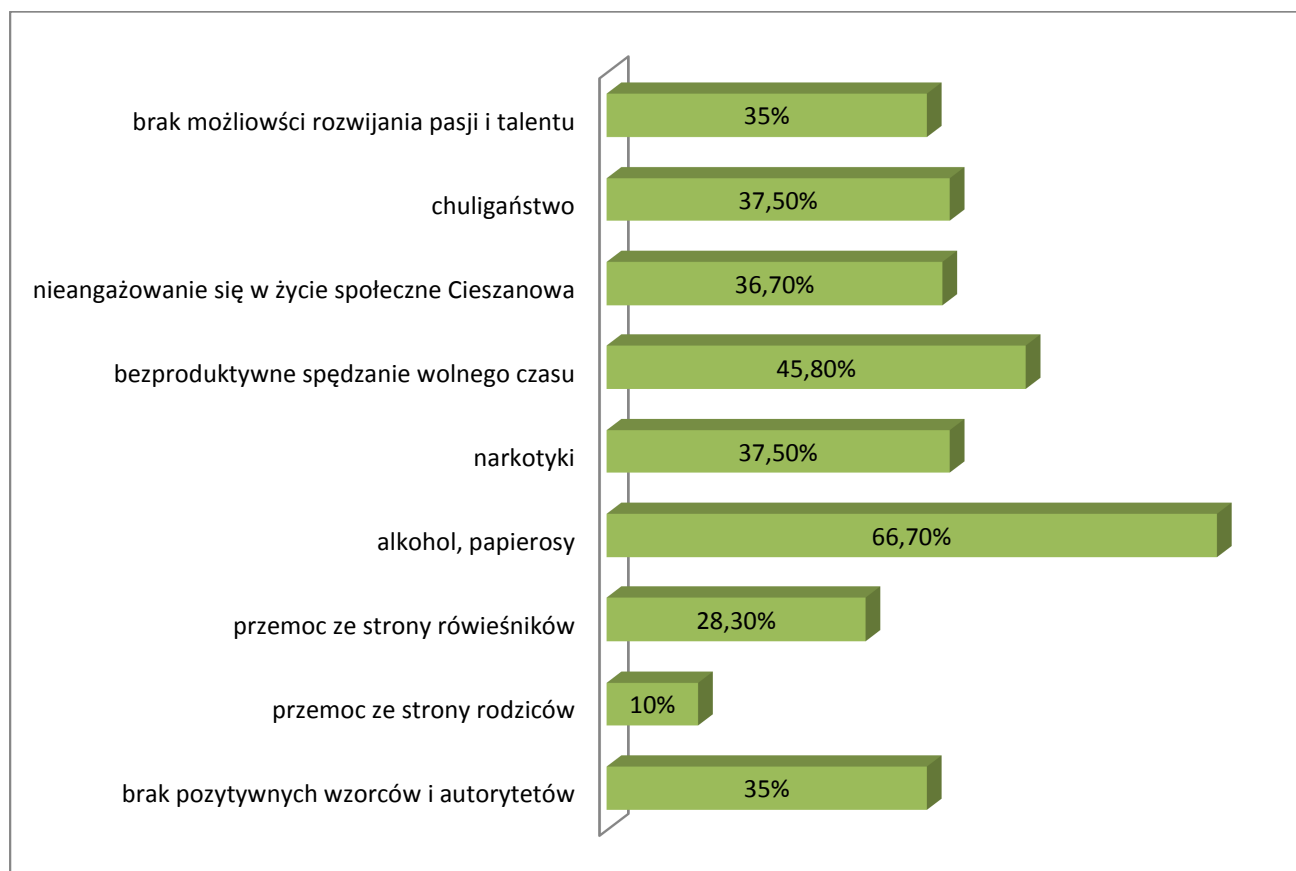
Analiza badania warunków życia w Cieszanowie w opinii kobiet i mężczyzn nie wykazała znaczących różnic w postrzeganiu i ocenie instytucji pożytku publicznego oraz życia kulturalnego gminy. Połowa respondentów obu płci jest zadowolona z dostępu do kultury, natomiast ok. 30 % respondentów jest bardzo zadowolonych w tej kwestii. Więcej kobiet (71%) wysoko oceniło dostęp do Internetu, natomiast większa grupa mężczyzn (84%) jest zadowolonych z dostępu do informacji nt. wydarzeń w gminie. Na podobnym poziomie (27%) kobiety jak i mężczyźni nisko ocenili bezpieczeństwo publiczne. Natomiast zadowolenie w powyższej sprawie zaznaczyło 34% mężczyzn i 22 % kobiet. Zarówno kobiety (29%) jak i mężczyźni (22,4%) nisko ocenili dostępność do lekarzy specjalistów, lecz każda społeczność gminna w większym lub w mniejszym stopniu doświadcza tego problemu. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa pozytywnie ocenia 46 % kobiet i 41 % mężczyzn. Podobnie jakość szkolnictwa i przedszkola obie grupy oceniają w większości pozytywnie. Wyniki ankiety wykazały nieznaczne różnice w postrzeganiu i ocenie warunków życia w gminie Cieszanów w opinii kobiet i mężczyzn.

3.1.3. Analiza problemów społecznych a wybrane właściwości socjodemograficzne respondentów

Badanie ankietowe miało na celu wyodrębnić najważniejsze problemy społeczne występujące w gminie Cieszanów. Szczegółowa analiza wyników ankiety pomoże określić sposoby ich rozwiązania. Problemy społeczne zostały podzielone ze względu na grupy społeczne, których mogą dotyczyć. Respondenci zaznaczali dowolną ilość problemów, jakie ich zdaniem dotyczą mieszkańców gminy Cieszanów .

Poniższy wykres przedstawia wyniki badań dotyczących najważniejszych problemów społecznych dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów.

Wykres 29. Problemy społeczne dzieci i młodzieży z terenu Gminy Cieszanów w opinii mieszkańców



Opracowanie własne

Wyniki badania prezentują, iż respondenci za najważniejszy problem dotyczący dzieci i młodzieży uznali alkohol i papierosy (66,7%). Fakt, iż coraz młodszy sięgają po używki jest bardzo niepokojący. Zażywanie używek przez młode osoby powoduje, iż uzależnienie rozwija się w głębszym stopniu, szybciej i niesie ze sobą trwałe negatywne skutki uboczne, zarówno psychologiczne, jak i fizyczne. Prawie połowa badanych (45,8%) uznała, iż ważnym problemem jest bezproduktywne spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Istotną informacją jest fakt, iż duża część badanych (37,5%) uważa, iż problemem społecznym dzieci i młodzieży są narkotyki. Na podobnym poziomie procentowym respondenci wyodrębniali inne problemy społeczne dzieci i młodzieży, tj. brak możliwości rozwijania pasji i talentu (35 %) , brak pozytywnych wzorców i autorytetów (35 %) , nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa (36,7%). Pogląd o występowaniu przemocy rówieśniczej wśród tutejszej młodzieży podzieliło 28,3 % ankietowanych, natomiast przemoc w rodzinie zaznaczyło 10 % badanych.

Tabela 6. Problemy dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów a wiek

Problemy społeczne dzieci i młodzieży	Wiek						Razem	
	18-30		31-50		50+			
	N	%	N	%	N	%	N	%
brak pozytywnych wzorców i autorytetów	10	27,8	22	41,5	10	32,3	42	35,0
przemoc ze strony rodziców	6	16,7	4	7,5	2	6,5	12	10,0
przemoc ze strony rówieśników	9	25,0	15	28,3	10	32,3	34	28,3
alkohol, papierosy	23	63,9	33	62,3	24	77,4	80	66,7
narkotyki	12	33,3	20	37,7	13	41,9	45	37,5
bezproduktywne spędzanie wolnego czasu	11	30,6	28	52,8	16	51,6	55	45,8
nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa	7	19,4	18	34,0	7	22,6	32	36,7
chuligaństwo	13	36,1	20	37,7	12	38,7	45	37,5
brak możliwości rozwijania pasji, talentu	15	41,7	17	32,1	10	32,3	42	35

Opracowanie własne.

Z analizy zaprezentowanych wyników badania wynika, iż ponad 60 % respondentów wszystkich trzech grup wiekowych jednomyślnie określa jako najważniejszy problem społeczny występujący wśród dzieci i młodzieży - alkohol i papierosy, podobnie narkotyki - ponad 30 % badanych. Osoby z wyższym, średnim i zawodowym wykształceniem uznają za problem nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa . Połowa badanych w średniej i starszej grupie wiekowej uważa, że problemem tut. młodzieży jest bezproduktywne spędzanie wolnego czasu. Osoby w grupie wiekowej 18-30 lat zwracają uwagę na brak możliwości rozwijania pasji, talentu (41,7%); inne grupy wiekowe również, ale w mniejszym stopniu. Na uwagę zasługuje wynik dotyczący problemu narkotyków -starsze osoby w większym stopniu sygnalizują problem - 41,9 % , średnia grupa wiekowa- 37,7 % , natomiast najmłodsza grupa wiekowa 18-30 lat – 33,3 % .

Tabela 7. Problemy dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie

Problemy społeczne dzieci i młodzieży	Wykształcenie										Razem	
	Podstawowe		Gimnazjalne		Zawodowe		Średnie		Wyższe			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
brak pozytywnych wzorców i autorytetów	0	0,0	0	0,0	7	22,6	19	43,2	16	44,4	42	35,0
przemoc ze strony rodziców	0	0,0	0	0,0	2	6,5	5	11,4	5	13,9	12	10,0
przemoc ze strony rówieśników	3	50,0	0	0,0	10	32,3	11	25,0	10	27,8	34	28,3
alkohol, papierosy	4	66,7	3	50,0	20	64,5	29	65,9	24	66,7	80	66,7
narkotyki	4	66,7	2	33,3	11	35,5	17	38,6	11	30,6	45	37,5
bezpłodktywne spędzanie wolnego czasu	2	33,3	0	0,0	15	48,4	19	43,2	19	52,8	55	45,8
nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa	0	0,0	0	0,0	11	35,5	7	15,9	14	38,9	32	36,7
chuligaństwo	0	0,0	0	0,0	12	38,7	21	47,7	12	33,3	45	37,5
brak możliwości rozwijania pasji, talentu	2	33,3	0	0,0	6	19,4	17	38,6	17	47,2	42	35

Opracowanie własne.

Analiza danych zamieszczonych w Tabeli 7 wskazuje, iż większość osób z wyższym wykształceniem w większym stopniu niż pozostałe grupy wiekowe zauważa szereg problemów dotyczących dzieci i młodzieży. Powyższa grupa wiekowa w największym stopniu zaznacza problem alkoholu i papierosów wśród młodych (66,7%). Podobnie bezproduktywne spędzanie wolnego czasu (52,8 %) oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów - 44,4%. Osoby z podstawowym i gimnazjalnym wykształceniem nie uznają chuligaństwa za istotny problem społeczny, natomiast osoby z zawodowym (38,7 %) i średnim wykształceniem (47,7%) w dużej części zaznaczyły ten problem. Przemoc ze strony rówieśników na podobnym, ok. 30 % poziomie prezentowały wszystkie grupy badanych .

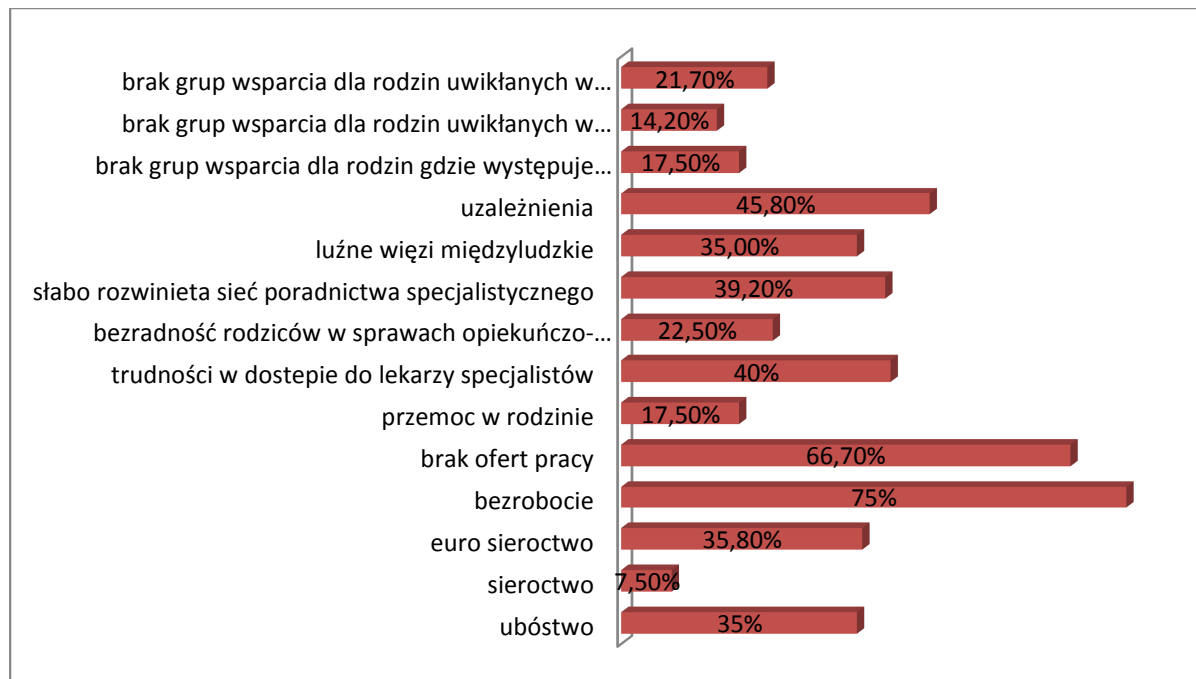
Tabela 8. Problemy dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów a płeć

Problemy społeczne dzieci i młodzieży	Płeć				Razem	
	Kobieta		Mężczyzna			
	N	%	N	%	N	%
brak pozytywnych wzorców i autorytetów	25	40,3	17	29,3	42	35,0
przemoc ze strony rodziców	9	14,5	3	5,2	12	10,0
przemoc ze strony rówieśników	18	29,0	16	27,6	34	28,3
alkohol, papierosy	44	71,0	36	62,1	80	66,7
narkotyki	22	35,5	23	39,7	45	37,5
bezproduktywne spędzanie wolnego czasu	30	48,4	25	43,1	55	45,8
nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa	11	17,7	21	36,2	32	36,7
chuligaństwo	27	43,5	18	31,0	45	37,5
brak możliwości rozwijania pasji, talentu	23	37,1	19	32,8	42	35

Opracowanie własne

Wyniki ankiety dotyczące problemów społecznych w opinii kobiet i mężczyzn nie wykazały znacznych różnic w analizie problemów. Prawie połowa ankietowanych kobiet (40,3%) uznała za znaczący problem dzieci i młodzieży brak pozytywnych wzorców i autorytetów, mężczyźni problem ten uznali tylko w 29,3 % . Mężczyźni w większym stopniu (36,2 %) uznali, iż istotnym problemem jest nieangażowanie się dzieci i młodzieży w życie społeczne Cieszanowa. Tylko 17,7 % kobiet potwierdziło ten pogląd. Chuligaństwo zostało zaznaczone przez kobiety na poziomie 43,5 %, natomiast mężczyźni 31 %.

Wykres 30. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów w opinii mieszkańców.



Opracowanie własne.

Wyniki badań dotyczących trudności rodzin z terenu gminy Cieszanów potwierdziły, iż największym problemem jest bezrobocie 75 % oraz brak ofert pracy 66,7 %. Prawie połowa badanych ma trudności w dostępie do lekarzy specjalistów, tj. onkolog, diabetolog, kardiolog. Stosunkowo wysoki procent ankietowanych zwraca uwagę na problem eurosieroctwa (35,8 %). Bezrobocie, brak ofert pracy bezpośrednio przyczynia się do przymusu poszukania pracy poza granicami kraju. Długotrwałe przebywanie jednego czy obojga rodziców często prowadzi do rozpadu małżeństwa i rodziny. Brak jednego z rodziców dezintegruje więzi rodzinne i może przyczyniać się do występowania poważnych kryzysów życia rodzinnego. Duża część badanych 45,8 % zwraca uwagę na problem uzależnień od alkoholu i narkotyków. Respondenci w znacznej części (39,2 %) zwracają uwagę na słabo rozwiniętą sieć poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik). Taki wynik może świadczyć o dużych potrzebach rodzin w tej materii. W ankiecie niski odsetek badanych wskazał jako problem przemoc w rodzinie - 17,5 % oraz sieroctwo - 7,5 %. Analiza przedstawionych problemów może być ważną przesłanką do określenia potrzeb tutejszej społeczności np. dotyczących powstania grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami (przemoc domowa, niepełnosprawność, uzależnienia) Brak grup wsparcia dla rodzin

uwikłanych w problem uzależnień zaznaczyło 21,7 % respondentów, 17,5 % badanych zwraca uwagę na brak grup wsparcia dla rodzin gdzie występuje niepełnosprawność lub długotrwała choroba. Brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej zaznaczyło 14,2 % grupy badawczej.

Tabela 9. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a wiek

Problemy społeczne rodzin	Wiek						Razem	
	18-30		31-50		50+			
	N	%	N	%	N	%	N	%
ubóstwo	11	30,6	23	43,4	9	29,0	43	35,8
sieroctwo	4	11,1	4	7,5	1	3,2	9	7,5
eurosieroctwo	9	25,0	25	47,2	9	29,0	43	35,8
bezrobocie	23	63,9	39	73,6	28	90,3	90	75,0
brak ofert pracy	21	58,3	34	64,2	25	80,6	80	66,7
przemoc w rodzinie	7	19,4	9	17,0	5	16,1	21	17,5
trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (onkolog, diabetolog, kardiolog)	13	36,1	22	41,5	13	41,9	48	40,0
bezzadność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	25,0	9	17,0	9	29,0	27	22,5
słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik)	13	36,1	24	45,3	10	32,3	47	39,2
luźne więzi międzyludzkie, znieczulica społeczna	11	30,6	18	34,0	13	41,9	42	35,0
uzależnienia	15	41,7	27	50,9	13	41,9	55	45,8
brak grup wsparcia dla rodzin, gdzie występuje niepełnosprawność, długotrwała choroba	8	22,2	6	11,3	7	22,6	21	17,5
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy	8	22,2	8	15,1	1	3,2	17	14,2
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem uzależnień	9	25,0	10	18,9	7	22,6	26	21,7

Opracowanie własne.

Analiza problemów społecznych rodzin z terenu gminy Cieszanów w opinii najmłodszej grupy wiekowej, tj. 18-30 lat przedstawia się następująco: za najważniejszy problem respondenci uznali bezrobocie (63,9%), następnie brak ofert pracy (58,3%) oraz uzależnienia (41,7%) . Niewielka grupa badanych z tej grupy uznała przemoc w rodzinie jako problem (19,4%) oraz sieroctwo (11,1 %) . Respondenci w grupie wiekowej 31-50 lat podobnie za główny problem społeczny wskazali bezrobocie (73,6 %), następnie brak ofert pracy (63,9 %), uzależnienia (50,9%). W odróżnieniu do grupy najmłodszej ta grupa wskazała na problem eurosieroctwa (47,2 %), ubóstwa (43,4%), słabo rozwiniętą sieć poradnictwa specjalistycznego (45,3 %) . Warto zaznaczyć, iż najstarsza grupa wiekowa, tj. 50 lat i więcej jednoznacznie wskazuje na problem społeczny, jakim jest bezrobocie (90,3 %) oraz brak ofert pracy (80,6 %), uzależnienia (41,9 %).

Tabela 10. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie

Problemy społeczne rodzin	Wykształcenie										Razem	
	Podstawowe		Gimnazjalne		Zawodowe		Średnie		Wyższe			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ubóstwo	0	0,0	1	33,3	10	32,3	17	38,6	15	41,7	43	35,8
sieroctwo	0	0,0	1	33,3	1	3,2	4	9,1	3	8,3	9	7,5
eurosieroctwo	0	0,0	1	33,3	10	32,3	12	27,3	20	55,6	43	35,8
bezrobocie	5	83,3	1	33,3	24	77,4	34	77,3	26	72,2	90	75,0
brak ofert pracy	5	83,3	1	33,3	22	71,0	32	72,7	20	55,6	80	66,7
przemoc w rodzinie	1	16,7	1	33,3	2	6,5	11	25,0	6	16,7	21	17,5
trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (onkolog, diabetolog, kardiolog)	3	50,0	1	33,3	14	45,2	16	36,4	14	38,9	48	40,0
bezzadność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2	33,3	1	33,3	3	9,7	15	34,1	6	16,7	27	22,5
słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik)	1	16,7	0	0,0	5	16,1	22	50,0	19	52,8	47	39,2

luźne więzi międzyludzkie, znieczulica społeczna	2	33,3	0	0,0	8	25,8	17	38,6	15	41,7	42	35,0
uzależnienia a) alkohol, b) narkotyki, c) leki	2	33,3	0	0,0	9	29,0	26	59,1	18	50,0	55	45,8
brak grup wsparcia dla rodzin gdzie występuje niepełnosprawność, długotrwała choroba	0	0,0	0	0,0	10	32,3	5	11,4	6	16,7	21	17,5
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy	0	0,0	0	0,0	3	9,7	7	15,9	7	19,4	17	14,2
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem uzależnień	0	0,0	0	0,0	4	12,9	10	22,7	12	33,3	26	21,7

Opracowanie własne.

Wyniki badań dotyczących problemów społecznych rodzin w opinii mieszkańców ze względu na poziom wykształcenia nie wykazały znaczących różnic w postrzeganiu trudności, z jakimi borykają się rodziny z terenu gminy. Wyniki procentowe przedstawione w Tabeli 10 są podobne we wszystkich grupach wiekowych.

Tabela 11. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a płeć

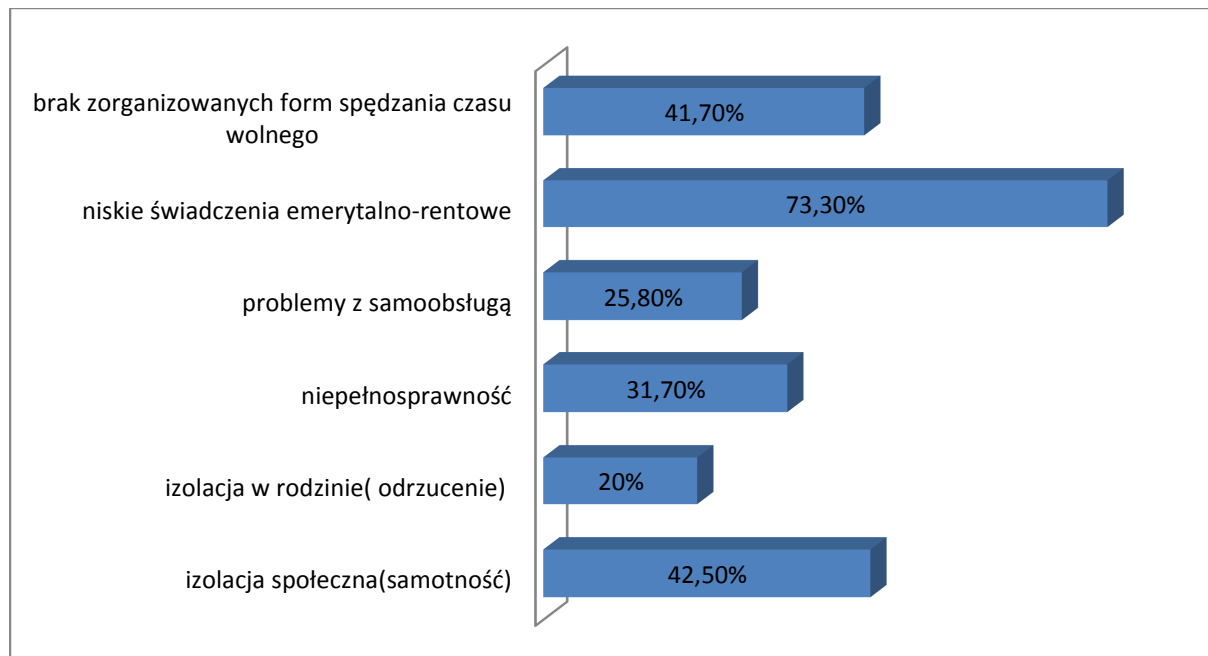
Problemy społeczne rodzin	Płeć				Razem	
	Kobieta		Mężczyzna			
	N	%	N	%	N	%
ubóstwo	25	40,3	18	29,0	43	35,8
sieroctwo	6	9,7	3	4,8	9	7,5
eurosieroctwo	19	30,6	24	38,7	43	35,8
bezrobocie	48	77,4	42	67,7	90	75,0
brak ofert pracy	42	67,7	38	61,3	80	66,7
przemoc w rodzinie	14	22,6	7	11,3	21	17,5
trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (onkolog, diabetolog, kardiolog)	27	43,5	21	33,9	48	40,0
bezzradność rodziców w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	18	29,0	9	14,5	27	22,5

słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik)	27	43,5	20	32,3	47	39,2
luźne więzi międzyludzkie, znieczulica społeczna	21	33,9	21	33,9	42	35,0
uzależnienia a) alkohol, b) narkotyki, c) leki	34	54,8	21	33,9	55	45,8
brak grup wsparcia dla rodzin, gdzie występuje niepełnosprawność, długotrwała choroba	12	19,4	9	14,5	21	17,5
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy	11	17,7	6	9,7	17	14,2
brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem uzależnień	15	24,2	11	17,7	26	21,7

Opracowanie własne.

Przeprowadzone badania empiryczne dotyczące problemów społecznych rodzin w opinii kobiet i mężczyzn wykazały tendencję, iż kobiety częściej niż mężczyźni wskazują na szeroki zakres problemów dotyczących rodziny. Prawie 80 % kobiet wskazuje na problem bezrobocia, natomiast mężczyźni ok.70 % . Podobnie więcej kobiet (54,8 %) niż mężczyzn (33,9 %) zaznaczyło uzależnienia jako problem dotyczący rodzinę. Znaczna część kobiet wymienia następujące trudności, jakie dotyczą rodziny: brak ofert pracy (67,7 %) ubóstwo (40%), trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (43,5 %), słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego (43,5 %), eurosieroctwo (30,6 %). W opinii mężczyzn główne problemy społeczne rodzin to: brak ofert pracy (61,3 %) , eurosieroctwo (38,7 %) , trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (33,9 %) . Ankieta wykazała, iż kobiety widzą większą potrzebę zakładania grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problemy dotyczące uzależnień i doświadczania przemocy oraz rodzin, w których występuje niepełnosprawność czy długotrwała choroba.

Wykres 31. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów w opinii mieszkańców



Opracowanie własne

Weryfikacja problemów społecznych osób starszych wykazała, że największym problemem są niskie świadczenia emerytalno-rentowe. Dla większości badanych (73,30 %) to główna trudność, jakiej doświadcza omawiana grupa społeczna. Niskie świadczenia bezpośrednio przekładają się na jakość życia osób starszych, a także ich rodzin. Kolejnym problemem jest izolacja społeczna (42,5%), która w konsekwencji oznacza samotność, poczucie bycia niepotrzebnym, bezwartościowym. Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu zaznaczyło 41,7 % badanych. Ponad 30 % ankietowanych uważa, że osoby starsze dotyka niepełnosprawność, problemy z samoobsługą (25,8%), a także izolacja w rodzinie - odrzucenie (20%). Wyniki ankiety jednoznacznie ukazują, iż osoby starsze doświadczają problemów związanych z chorobami specyficznymi dla późnego wieku. Priorytetem powinno stać się większe zwrócenie uwagi na potrzeby osób starszych, ich społeczne wsparcie oraz czynienie starań, aby poprawić standard ich życia.

Tabela 12. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a wiek

Problemy społeczne osób starszych	Wiek						Razem	
	18-30		31-50		50+			
	N	%	N	%	N	%	N	%
izolacja społeczna (samotność)	17	47,2	25	47,2	9	29,0	51	42,5
izolacja w rodzinie (odrzućenie)	10	27,8	9	17,0	5	16,1	24	20,0
niepełnosprawność	16	44,4	17	32,1	5	16,1	38	31,7
problemy z samoobsługą	8	22,2	16	30,2	7	22,6	31	25,8
niskie świadczenia emerytalno-rentowe	21	58,3	40	75,5	27	87,1	88	73,3
brak zorganizowanych form spędzania czasu	19	52,8	21	39,6	10	32,3	50	41,7

Opracowanie własne

Analiza danych z Tabeli 12 uwidoczniała, iż największym problemem w ocenie najstarszej grupy wiekowej są niskie świadczenia emerytalno-rentowe (87,1%). Grupa jednoznacznie wskazała ten problem za najważniejszy, pozostałe trudności były wybierane przez nieliczną grupę badawczą. Tylko 16,1 % ankietowanych wskazało jako problem niepełnosprawność i izolację w rodzinie. Osoby starsze zwracają uwagę na brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu w gminie Cieszanów, jest to jednak niski odsetek badanych, tj. 32,3 %. Badani z grupy wiekowej 31-50 lat również za najważniejszy problem osób starszych uznali niskie świadczenia emerytalno-rentowe, lecz nie była to tak duża grupa (75,5 %) jak w przypadku osób starszych. Średnia i najmłodsza grupa wiekowa uznały, iż osoby starsze są izolowane społecznie (47,2%). Ponad połowa badanych z najmłodszej grupy wiekowej zaznaczyła brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, a średnia grupa uznała to za problem w mniejszym stopniu (39,6 %) . Warto zauważyć, iż dla znikomej grupy osób starszych (16,1 %) niepełnosprawność stanowi problem społeczny, natomiast pozostałe grupy wskazywały niepełnosprawność jako istotną trudność osób starszych.

Tabela 13. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie

Problemy społeczne osób starszych	Wykształcenie										Razem	
	Podstawowe		Gimnazjalne		Zawodowe		Średnie		Wyższe			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
izolacja społeczna (samotność)	2	33,3	0	0,0	9	29,0	22	50,0	18	50,0	51	42,5
izolacja w rodzinie (odrzućenie)	0	0,0	0	0,0	3	9,7	13	29,5	8	22,2	24	20,0
niepełnosprawność	0	0,0	2	66,7	8	25,8	14	31,8	14	38,9	38	31,7
problemy z samoobsługą	1	16,7	0	0,0	8	25,8	14	31,8	8	22,2	31	25,8
niskie świadczenia emerytalno-rentowe	5	83,3	2	66,7	26	83,9	28	63,6	27	75,0	88	73,3
brak zorganizowanych form spędzania czasu	1	16,7	2	66,7	13	41,9	19	43,2	15	41,7	50	41,7

Opracowanie własne.

Powyższe wyniki wskazują, iż poziom wykształcenia nie różnicuje znacząco opinii na temat problemów społecznych osób starszych. Wszystkie grupy uznają za najważniejszy problem niskie świadczenia emerytalno-rentowe. Osoby z wyższym i średnim wykształceniem za istotny problem uważają izolację społeczną osób starszych (50%). Kolejnym problemem w ocenie wszystkich badanych jest brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu.

Tabela 14. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a płeć

Problemy społeczne osób starszych	Płeć				Razem	
	Kobieta		Mężczyzna			
	N	%	N	%	N	%
izolacja społeczna (samotność)	30	48,4	21	33,9	51	42,5
izolacja w rodzinie (odrzućenie)	12	19,4	12	19,4	24	20,0
niepełnosprawność	20	32,3	18	29,0	38	31,7
problemy z samoobsługą	16	25,8	15	24,2	31	25,8
niskie świadczenia emerytalno-rentowe	45	72,6	43	69,4	88	73,3
brak zorganizowanych form spędzania czasu	24	38,7	26	41,9	50	41,7

Opracowanie własne.

Analiza danych zaprezentowanych w Tabeli 14 pozwala zauważyć, iż różnice w opiniach kobiet i mężczyzn dotyczących problemów społecznych osób starszych są minimalne i przedstawiają się następująco: 48,4% kobiet uważa, iż problemem osób starszych jest izolacja społeczna- odrzucenie, natomiast tylko 33,9 % mężczyzn prezentuje taki sam pogląd. Ponad 70 % kobiet i 69 % mężczyzn podaje za trudność niskie świadczenia emerytalno- rentowe. Pozostałe wyniki dotyczące zagadnienia były podobnie oceniane przez obie grupy.

3.2. Analiza SWOT

Analiza SWOT polega na identyfikacji słabych i mocnych stron gminy Cieszanów oraz na wyodrębnieniu problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Taka analiza prowadzi do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu.

Tabela 15. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna (Biblioteka Miejska, Centrum Edukacji Ekologicznej, Przygraniczne Centrum Kultury i Sportu "Wędrowiec") • Optymalne warunki życia w gminie: - rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna (park miejski, skatepark, place zabaw, bajkolandia, kąpielisko „Wędrowiec”, amfiteatr, boiska sportowe) • Internet • Dostęp do szkół i przedszkoli	• Nieliczne zakłady pracy • Bezrobocie • Niska liczba urodzeń • Emigracja młodzieży, małżeństw z małymi dziećmi • Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • Słaba łączność komunikacyjna między miejscowościami • Słaby dostęp do poradnictwa prawnopsychologicznego • Brak grup wsparcia dla osób uwikłanych w problem przemocy w

• Profesjonalna kadra oświaty, pomocy społecznej, administracji publicznej • Efektywne wykorzystywanie środków UE • Dożywianie dzieci, stypendia, dowóz do szkół • Aktywna działalność stowarzyszeń na rzecz pomocy potrzebującym • Aktywna działalność MKRPA • Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Aktywna działalność KGW, OSP • Aktywna działalność klubów sportowych • Aktywna działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej-szeroka oferta skierowana do różnych grup społecznych , nowoczesne pracownie • Organizacja imprez cyklicznych promujących gminę Cieszanów w Polsce - Cieszanów Rock Festiwal, Gorajec Folkowisko • Projekty kulturalne skierowane do dzieci i osób starszych (Biblioteka, CKiS) • Środowiskowy Dom Samopomocy im. Ks.J. Kłosa – nowoczesne i funkcjonalne pracownie, profesjonalna kadra pracowników	rodzinie • Niski status ekonomiczny osób starszych (niskie świadczenia emerytalno-rentowe)
--	---

• Szkoły dostosowane do potrzeb dzieci, nowoczesne wyposażenie • Kultywowanie lokalnej tradycji • Optymalna infrastruktura socjalna- lokale socjalne • Aktywna działalność Spółdzielni Socjalnych „Kwiat Roztocza” i „KEPPKA”	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Możliwość dalszego pozyskiwania środków UE • Potencjał turystyczny regionu • Promocja regionu • Rozwój przedsiębiorczości • Rozwój turystyki, agroturystyki • Polityka prorodzinna	• Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych i w średnim wieku • Roszczeniowość • Bierność społeczna • Rozwój patologii społecznej • Wyludnianie wsi i małych miejscowości • Starzenie się społeczeństwa • Wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy przez osoby młode, aktywne lub rodzin z małymi dziećmi • Eurosieroctwo, rozpad rodziny • Brak opieki nad osobami starszymi (wzrost kosztów gminy za opłaty DPS) • Problem uzależnień

IV. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

4.1. Wizja rozwoju społecznego Gminy Cieszanów

Gmina Cieszanów to zintegrowana społeczność zadowolonych ludzi, korzystających z lokalnych zasobów, ceniących wartość pracy i wysoki komfort życia.

4.2. Cele główne i szczegółowe

Tabela 16. Poprawa rynku pracy i zmniejszanie zjawiska bezrobocia

Cele szczegółowe	Kierunki działań-zadania	Termin
Poprawa rynku pracy i zmniejszanie bezrobocia	• Promocja lokalnej przedsiębiorczości	2014 – 2020
	• Rozwój wolontariatu	
	• Wspieranie aktywności społecznej	2014 – 2020
	• Przeciwdziałanie bezrobociu oraz pomoc na rzecz osób bezrobotnych	2014 – 2020
	• Aktywna współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaczowie	2014 – 2020
	• Tworzenie Spółdzielni Socjalnych i wspieranie już działających	
	• Promowanie usługi Młodzieżowego Centrum Kariery w Cieszanowie wśród młodzieży	2014 – 2020
	• Promocja zasobów turystycznych	
	• Aktywna praca z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym	2014 – 2020
	• Wspieranie osób bezrobotnych w nabywaniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	2014 – 2020
		2014 – 2020

Cele szczegółowe	Kierunki działań-zadania	Termin
Wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu	• Profilaktyka uzależnień w środowisku szkolnym, organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci, rodziców, mieszkańców gminy	2014 – 2020
	• Tworzenie warunków dla optymalnego funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, wspierającego rozwiązywanie problemów na rzecz dobra dziecka i rodziny	2014 – 2020
	• Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze, pozalekcyjne	2014 – 2020
	• Program stypendialny dla uzdolnionych dzieci	2014 – 2020

	• Priorytet powstawania i rozwój już istniejących świetlic szkolnych i środowiskowych w celu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży	2014 – 2020
	• Zatrudnianie asystentów rodziny celem wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych odebraniem praw rodzicielskich	2014 – 2020
	• Ograniczanie zjawiska ubóstwa przyczyniającego się do wykluczenia społecznego, uzależnień, przemocy domowej	2014 – 2020
	• Organizacja warsztatów umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania budżetem	2014 – 2020
	• Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę	2014 – 2020
	• Tworzenie sieci bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w środowisku lokalnym (psycholog, prawnik)	2014-2020
	• Tworzenie świetlic socjoterapeutycznych przy szkołach z elementami arteterapii, muzykoterapii, nauką języka obcego	

Tabela 18. Rozwijanie systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Cele szczegółowe	Kierunki działań-zadania	Termin
Wsparcie osób starszych	• Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenie pracy socjalnej	2014 – 2020
	• Tworzenie warunków do powstania Klubów Seniora	2014 – 2020
	• Tworzenie warunków do współpracy z instytucjami, organizacjami i Kościołem w zakresie pomocy osobom starszym	2014 – 2020
	• Wzrost dostępności usług lekarzy specjalistów	2014 – 2020
	• Finansowanie usług opiekuńczych zwykłych i specjalistycznych w środowisku zamieszkania osoby starszej	2014 – 2020
	• Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób starszych i ich rodzin	2014 – 2020
	• Zwiększanie liczby imprez okolicznościowych z udziałem osób starszych	2014 – 2020
	• Kontynuacja bezpłatnego dostępu do usług rehabilitacyjnych osobom niepełnosprawnym, znajdującym się w trudnej sytuacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej	2014 – 2020
	• Promowanie udziału w zajęciach w Środowiskowym Domu	2014 – 2020
Wsparcie osób niepełnosprawnych		

	Samopomocy w Cieszanowie • Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w których występuje niepełnosprawność lub ciężka choroba • Zwiększanie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach okolicznościowych • Angażowanie osób niepełnosprawnych do tworzenia spółdzielni socjalnych	2014 – 2020 2014 – 2020
--	--	---------------------------------------

Tabela 19. Rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom i zjawisku przemocy

Cele szczegółowe	Kierunki działań-zadania	Termin
Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej oraz minimalizowanie skutków jej występowania	• Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Cieszanów-aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2014 – 2020
	• Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2014 – 2020
	• Minimalizowanie przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie	2014 – 2020

	pracy socjalnej) - Realizacja procedury szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji zaistnienia aktu przemocy w rodzinie-aktywna współpraca z OIK Lubaczów, PCPR Lubaczów - Realizacja procedury „Niebieska Karta” - Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych - Programy profilaktyczne w szkołach nt. zjawiska przemocy rówieśniczej i domowej	2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020
Zapobieganie uzależnieniom i minimalizowanie skutków ich występowania	- Rozpowszechnianie ulotek, plakatów i broszur dot. zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Cieszanów - Wdrażanie Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych - Wprowadzanie szkolnych programów profilaktycznych w celu zmiany zachowań i postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, narkotyków - Organizowanie poradnictwa specjalistycznego dla rodziców	2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020

	dzieci z trudnościami socjalizacji, z rodzin o podwyższonym ryzyku dysfunkcji, patologii (alkoholizm, narkomania) • Występy, przedstawienia edukacyjne o tematyce profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków • Sprawne kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe • Współpraca z ośrodkami leczenia odwykowego	2014 – 2020 2014 – 2020 2014 – 2020
--	--	--

4.3. Zarządzanie realizacją strategii

4.3.1. System zarządzania realizacją strategii

System zarządzania realizacją strategii określa organizację, zasady i sposoby wdrażania jej zapisów. Jest on ważnym elementem planowania strategicznego i operacyjnego, który decyduje o dynamice procesu realizacji strategii.

System ten tworzą powiązane ze sobą podmioty zarządzające realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Burmistrz Miasta i Gminy Cieszanów – odpowiedzialny za wdrażanie strategii. Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje realizację strategii wraz z zespołem wdrożeniowym.

Rada Miejska w Cieszanowie - pełni bieżący nadzór nad realizacją strategii, czuwa, aby przy tworzeniu budżetu gminy uwzględniany był roczny plan realizacji strategii, uchwała strategię oraz zmiany tego dokumentu.

Zespół wdrożeniowy – organ o charakterze operacyjnym, w jego skład wchodzi Koordynator Wdrażania Strategii (przewodniczący Zespołu) oraz koordynatorzy celów głównych. Zadaniem Zespołu Wdrożeniowego jest koordynacja wdrażania poszczególnych celów szczegółowych.

Koordynator Wdrażania Strategii – odpowiedzialny za nadzór nad procesem wdrażania Strategii oraz funkcjonowanie Zespołu wdrożeniowego.

Koordynator wdrażania strategii

- zapewnia, aby każdy z koordynatorów celów posiadał aktualną wersję strategii oraz plan realizacji strategii,
- gromadzi dokumentację związaną ze strategią, zbiera informacje określające postępy w realizacji strategii,
- prowadzi monitoring realizacji strategii,
- przygotowuje kompletne informacje dotyczące koordynowanego zakresu oraz gromadzi na bieżąco dane gminy, niezbędne do aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
- opracowuje bądź aktualizuje plany operacyjne/harmonogramy prac zespołów i realizacji zadań,
- przedkłada plany operacyjne/harmonogramy do zatwierdzenia przez Burmistrza,
- opracowuje sprawozdania z realizacji zadań w obrębie właściwego celu strategicznego,
- sprawuje opiekę nad tym, aby zapisy strategii były uwzględniane w innych dokumentach strategicznych gminy.

4.3.2. Monitoring strategii

Dla zapewnienia realizacji dokumentu i prawidłowości przebiegu działań Burmistrzowi Miasta i Gminy Cieszanów przedstawiany będzie raport z działań podejmowanych dla rozwiązania problemów wskazanych w SRPS. Odpowiedzialnym za przygotowanie raportu

będzie koordynator wraz z zespołem wdrożeniowym. Raport będzie zawierał przegląd celów i zadań strategicznych oraz postępów i trudności w realizacji strategii.

4.3.3. System aktualizacji strategii

Rozwój społeczeństwa rodzi nowe zadania i problemy, które wymagają stworzenia zintegrowanego systemu aktualizacji strategii, który zakłada wprowadzenie zmian w dokumencie strategicznym.

System ten tworzą powiązane ze sobą podmioty odpowiedzialne za aktualizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

- Zespół Wdrożeniowy – dokonuje oceny strategii i przedkłada raport do wiadomości Burmistrzowi Miasta i Gminy Cieszanów.
- Koordynator wraz z Zespołem wdrożeniowym dokonują analizy raportu, diagnozują nowe problemy, szukają środków zaradczych.
- Koordynator – proponuje wprowadzenie zmian w dokumencie w oparciu o raport z oceny problemów.
- Rada Miejska w Cieszanowie – zatwierdza zmiany.
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszanowie – upowszechnia zmiany.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych może być poddawana przeglądowi odmiennie dla poszczególnych części dokumentu:

- część strategiczna (wizje, cele główne i cele szczegółowe) – może być poddawana aktualizacji w cyklu kadencji władz samorządowych z przesunięciem okresu objętego planowaniem o kolejne cztery lata,
 - część programowa (kierunki działań) - może być poddawana przeglądowi i aktualizacji.
- Propozycje zmian zapisów strategicznych mogą być opracowywane i przedkładane do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Cieszanowie.

4.3.4. Cechy programów

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych. Przy budowie programów

znaczenie będą miały środki, które Rada Miejska rocznie może przeznaczać na ten cel. Zadania powinny być realizowane w ramach:

- własnych środków samorządu;
- źródeł zewnętrznych krajowych;
- źródeł zewnętrznych Unii Europejskiej (w szczególności Europejski Fundusz Społeczny)

Programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi celami. Ponadto powinna je cechować :

1.Efektywność- jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami danego działania a ponoszonymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami – osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu. Efektywne programy realizowane w ramach strategii rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa.

2.Skuteczność- jest to zgodność ze stanem rzeczy i zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowana: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego.

3. Celowość- jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób potrzebujących. Ocena celowości powinna opierać się na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

Zarys koncepcji programowych

W trakcie prac nad dokumentem strategicznym skonstruowano poniżej prezentowane programy. Punktem wyjścia do wypracowania kierunków działań były wyniki badania sondażowego, a także analiza SWOT polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron gminy oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu.

- I. Poprawa rynku pracy i zmniejszanie zjawiska bezrobocia.
- II. Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz rodziny.
- III. Rozwijanie systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- IV. Rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom i zjawisku przemocy.

4.3.5. Wskaźniki monitoringu stopnia realizacji strategii

Strategia monitorowana może być w miarę potrzeb w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, ukierunkowujące proces rozwoju społecznego.

Wskaźniki monitoringu:

- w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, struktura wieku mieszkańców, liczba dzieci z podziałem na kryterium wiekowe,
- w obszarze pomocy społecznej - liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy, formy udzielanej pomocy,
- w obszarze rynku pracy – np. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wg wieku, wykształcenia, wg miejsca zamieszkania, formy przeciwdziałania bezrobociu,
- w obszarze edukacji –liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych szkołach, wydatki i subwencje na oświatę,
- liczba programów będących narzędziami realizacji strategii,
- wskaźniki monitoringu określone w poszczególnych programach,
- ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych kierunków działań.

Źródłem pozyskania danych do pomiaru wskaźnika będą:

- dane statystyczne gromadzone przez Urząd Miasta i Gminy Cieszanów, jednostki organizacyjne gminy, dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie,
- sprawozdania z działalności Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszanowie,
- sprawozdania z realizacji poszczególnych celów szczegółowych i kierunków działań dla ich osiągnięcia.

Spis map

Mapa 1. Mapa woj. podkarpackiego.....	8
---------------------------------------	---

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie gospodarstw wg wielkości.....	11
Tabela 2. Zestawienie popełnionych przestępstw na lata 2009-2012.....	31
Tabela 3. Warunki życia w gminie Cieszanów a wykształcenie.....	43
Tabela 4. Warunki życia w gminie Cieszanów a wiek.....	48
Tabela 5. Warunki życia w gminie Cieszanów a płeć.....	51
Tabela 6. Problemy dzieci i młodzieży z terenu Gminy Cieszanów a wiek.....	56
Tabela 7. Problemy dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie.....	57
Tabela 8. Problemy dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów a płeć.....	58
Tabela 9. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a wiek.....	60
Tabela 10. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie.....	61
Tabela 11. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów a płeć.....	62
Tabela 12. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a wiek.....	65
Tabela 13. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a wykształcenie.....	66
Tabela 14. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów a płeć.....	66
Tabela 15. Analiza SWOT.....	67
Tabela 16. Poprawa rynku pracy i zmniejszanie zjawiska bezrobocia.....	70
Tabela 17. Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz rodziny.....	71
Tabela 18. Rozwijanie systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.....	73
Tabela 19. Rozwój systemu przeciwdziałania uzależnieniom i zjawisku przemocy.....	74

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2009-2013 r.	9
Wykres 2. Struktura wieku mieszkańców w gminie Cieszanów w latach 2009 –2013.....	10
Wykres 3. Liczba dzieci z podziałem na kryterium wiekowe od 0-18 lat	10
Wykres 4. Rodzaje działalności gospodarczej w 2013 r.	14
Wykres 5. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w latach 2009-2012.....	16
Wykres 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2009-2012.....	17
Wykres 7. Liczba rodzin korzyst. z pomocy MGOPS z pow. ubóstwa w latach 2009-2012...18	
Wykres 8. Liczba rodzin korzyst. z pomocy MGOPS z pow. bezrob. w latach 2009-2012.....18	

Wykres 9. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2009-2012.....	19
Wykres 10. Liczba osób korzystających ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Cieszanowie w latach 2009-2012 (wg stanu na koniec roku).....	20
Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2009-2012.....	21
Wykres 12. Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w latach 2009-2012.....	22
Wykres 13. Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych w latach 2009-2012.....	23
Wykres 14. Liczba osób uczest. w pracach społecznie użytecznych w latach 2009-2012.....	24
Wykres 15. Zestawienie środków finansowych wydatkowanych na pomoc społeczną w latach 2009-2012.....	24
Wykres 16. Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2009-2012.....	25
Wykres 17. Zarejestrowani bezrobotni na terenie miasta i gminy Cieszanów w latach 2009-2012 (stan na 31.12.2012 r.).....	27
Wykres 18. Podział osób bezrobotnych wg wieku. – stan na 31.12.2012 r.....	28
Wykres 19. Podział osób bezrobotnych wg wykształcenia – stan na 31.12.2012 r.....	29
Wykres 20. Formy przeciwdziałania bezrobociu.....	30
Wykres 21. Wykroczenia w gminie Cieszanów w latach 2009-2012.....	33
Wykres 22. Niebieskie Karty w gminie Cieszanów w latach 2009-2012.....	33
Wykres 23. Ilość uczniów i dzieci w plac. Oświat. gminy Cieszanów w latach 2002-2012...	34
Wykres 24. Wydatki i subwencja na oświatę w gminie Cieszanów w latach 2007-2012.....	35
Wykres 25. Wydatki budżetowe Gminy Cieszanów na współpr. z org. pozarządowymi.....	39
Wykres 26. Procentowy udział badanych pod względem płci.....	41
Wykres 27. Procentowy udział badanych pod względem wieku.....	41
Wykres 28. Procentowy udział badanych pod względem poziomu wykształcenia.....	42
Wykres 29. Problemy społeczne dzieci i młodzieży z terenu gminy Cieszanów w opinii mieszkańców.....	55
Wykres 30. Problemy społeczne rodzin z terenu gminy Cieszanów w opinii mieszkańców...	59
Wykres 31. Problemy społeczne osób starszych z terenu gminy Cieszanów w opinii mieszkańców.....	64

Załącznik nr 1 - kwestionariusz ankiety

Szanowni Mieszkańcy Miasta i Gminy Cieszanów

Przystępujemy do wypracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także pomoże określić sposoby ich rozwiązania. Aby trafnie określić cele i zadania do zrealizowania, potrzebna jest współpraca całej społeczności, dlatego prosimy o poważne potraktowanie niniejszej ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

UWAGA! Ankieta jest anonimowa.

Metryczka (Wstawić X przy wybranej odpowiedzi)

1.Płeć.

☐ kobieta ☐ mężczyzna

2.Wiek lat

3.Wykształcenie

☐ podstawowe ☐ gimnazjalne ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe

1.

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony(a) z następujących warunków życia w Cieszanowie.		bardzo niezadowolony/a	niezadowolony/a	niezdecydowany/a	zadowolony/a	bardzo zadowolony/a
Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4 (wybraną cyfrę zaznaczyć w kółku)						
1.	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
2.	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3.	Dostęp do informacji nt. wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4.	Organizacja czasu wolnego(koła zainteresowań, zajęcia sportowe, świetlice	0	1	2	3	4
5.	Organizacja imprez cyklicznych w gminie	0	1	2	3	4
6.	Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	0	1	2	3	4
7.	Dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
8.	Dostępność do świadczeń pomocy społecznej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne (Policja)	0	1	2	3	4
10.	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11.	Miejsca rekreacji(park miejski, plac zabaw, skatepark)	0	1	2	3	4
12.	Jakość szkolnictwa	0	1	2	3	4
13.	Przedszkola	0	1	2	3	4
14.	Kultywowanie lokalnej tradycji i dziedzictwa kulturowego	0	1	2	3	4
15.	Siła więzi międzyludzkich	0	1	2	3	4
16.	Dostępność handlu i usług (fryzjer, kosmetyczka)	0	1	2	3	4
17.	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym, kulturalnym Cieszanowa	0	1	2	3	4
18.	Dostępność do lekarzy specjalistów	0	1	2	3	4

2.Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy uważa Pan/Pani za najważniejsze?

Proszę zaznaczyć dowolną ilość pozycji poprzez wstawienie X przy wybranym problemie.

- ☐ brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- ☐ przemoc ze strony rodziców
- ☐ przemoc ze strony rówieśników
- ☐ alkohol, papierosy
- ☐ narkotyki
- ☐ bezproduktywne spędzanie wolnego czasu
- ☐ nieangażowanie się w życie społeczne Cieszanowa
- ☐ chuligaństwo
- ☐ brak możliwości rozwijania pasji, talentu
- ☐ inne ,

jakie.....

3. Jakie problemy społeczne rodzin z terenu naszej gminy uważa Pan/Pani za najważniejsze? Proszę zaznaczyć dowolną ilość pozycji poprzez wstawienie X przy wybranym problemie.

- ☐ ubóstwo
- ☐ sieroctwo,
- ☐ eurosieroctwo
- ☐ bezrobocie
- ☐ brak ofert pracy
- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ trudności w dostępie do lekarzy specjalistów (onkolog, diabetolog, kardiolog)
- ☐ bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- ☐ słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, prawnik)
- ☐ luźne więzi międzyludzkie, znieczulica społeczna
- ☐ uzależnienia a) alkohol, b) narkotyki, c) leki
- ☐ brak grup wsparcia dla rodzin gdzie występuje niepełnosprawność, długotrwała choroba
- ☐ brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy
- ☐ brak grup wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem uzależnień
- ☐ inne

jakie.....

4. Jakie problemy społeczne osób starszych z terenu naszej gminy uważa Pan/Pani za najważniejsze? Proszę zaznaczyć dowolną ilość pozycji poprzez wstawienie X przy wybranym problemie.

- ☐ izolacja społeczna (samotność)
- ☐ izolacja w rodzinie (odrzućenie)
- ☐ niepełnosprawność
- ☐ problemy z samoobsługą
- ☐ niskie świadczenia emerytalno-rentowe
- ☐ brak zorganizowanych form spędzania czasu
- ☐ inne ,

jakie.....

5. Jeśli wg Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:.....

.....

.....

.....

Serdecznie dziękujemy za wypełnienie ankiety.